

„Troska o dziecko jest pierwszym i podstawowym sprawdzianem stosunku człowieka do człowieka”

Jan Paweł II

Wykształcenie, czyli ukształtowanie młodego człowieka jest dziełem pracy domu, w którym wyrasta oraz pracy szkoły. Zadaniem szkoły i rodziców jest zapewnienie dziecku najlepszych warunków do wszechstronnego i harmonijnego rozwoju dostosowanego do jego wieku, potrzeb i predyspozycji.

Misją mojej szkoły jest stworzenie wartościowego człowieka, związanego ze środowiskiem lokalnym, ale także otwartego na świat, posiadającego poczucie własnej wartości i świadomość swoich mocnych i słabych stron, szanującego siebie i innych, tolerancyjnego, kierującego się podstawowymi zasadami i wartościami etyki chrześcijańskiej, szanującego tradycję, znającego historię własnego kraju, ale też mającego świadomość historycznej przynależności do cywilizacji śródziemnomorskiej, Polaka – obywatela jednoczącej się Europy.

Misja szkoły będzie realizowana zgodnie z polityką oświatową państwa w oparciu o Ustawę z 07.09.1991 r. o systemie oświaty poprzez:

- Wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny.
- Opiekę nad uczniem szczególnie uzdolnionym.
- Zapewnienie warunków do rozwoju zainteresowań i uzdolnień uczniów przez organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz kształtowanie aktywności społecznej i umiejętności spędzania czasu wolnego.
- Dostosowanie treści, metod i organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych uczniów, a także możliwość korzystania z pomocy psychologiczno – pedagogicznej i specjalnych form pracy dydaktycznej.
- Utrzymywanie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.
- Opiekę nad uczniem pozostającym w trudnej sytuacji materialnej i życiowej.
- Opiekę nad uczniem o nieharmonijnym rozwoju przez umożliwienie realizowania zindywidualizowanego procesu kształcenia, form i programów nauczania oraz zajęć rewalidacyjnych.

WIZJA ROZWOJU SZKOŁY – REALIZACJA MISJI

BUDOWANIE SYSTEMU JAKOŚCI PRACY SZKOŁY

Jakość pracy szkoły to oprócz dwóch kluczowych w edukacji czynności czyli nauczania i wychowania - organizowanie czyli zarządzanie.

Na jakość pracy szkoły ma wpływ każdy jej pracownik, od dyrektora po woźną i każdy musi znać i identyfikować się z misją szkoły oraz czuć się odpowiedzialny za jej realizację. Każdy pracownik szkoły jest zobowiązany do szacunku dla własnej pracy i wykonywania jej z należytą starannością, jak również szacunku dla pracy innych oraz szacunku dla ucznia, współpracownika i rodzica.

KONCEPCJA ROZWOJU SZKOŁY

„ W programie każdej placówki musi być uwzględnione współdziałanie wychowawców z rodzicami i środowiskiem lokalnym”

J. Kuroń

Cele i zadania szkoły:

Aby działanie szkoły było efektywne i przynosiło rzeczywistą korzyść uczniom musi być spełniona zasada partnerstwa: rodzice – szkoła – gmina.

Pracę szkoły zamierzam oprzeć na 4 podstawowych prawach funkcjonowania szkoły, dzięki którym będzie organizacją służącą uczniom, rodzicom, nauczycielom i lokalnej społeczności.

Wprowadzenie konkretnych działań służących realizacji zamierzonego celu będzie gwarancją poprawy jakości pracy, a w efekcie gwarancją sukcesu w wychowaniu i edukacji młodego człowieka.

1. Jakość pracy szkoły zależy od skuteczności zatrudnionych w niej i współpracujących z nią ludzi.

Szkoła jak każda grupa jest tak silna, jak silne jest jej najsłabsze ogniwo. O tym, czy rodzice mają zaufanie do szkoły decydują zatrudnieni w niej nauczyciele. Zaufanie do pojedynczych nauczycieli buduje zaufanie do szkoły, o zaufaniu decyduje ich wiarygodność, czyli to, czy są uczciwi, sprawiedliwi, czy się kierują określonym systemem wartości i czy są przykładem tego czego uczą. W relacjach rodzice – szkoła również obowiązuje ta zasada. Budowa partnerstwa rodzice – szkoła będzie możliwa wówczas, gdy sami rodzice będą stwarzać sytuację zaufania. Będą wiarygodni i swoim postępowaniem będą zaświadczać o ważnych dla wszystkich wartościach. Nie można oczekiwać rozwoju szkoły, jeżeli nie będą się rozwijać zarówno nauczyciele jak i rodzice. Bez kultury wysokiego zaufania nie można wprowadzić ani utrzymać samodzielności pracy. Zaufania nie można od nikogo wymagać, ani też wzbudzić go jedynie za pomocą szkolenia. Wymaga ono czasu i jest owocem wiarygodności na poziomie indywidualnym.

Przepisy prawa regulujące zasady pracy w szkole służą budowaniu wzajemnego zaufania i budowaniu partnerstwa.

Ostatnia Ustawa z dnia 11 kwietnia 2007 o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 9 maja 2007r., Nr 80,poz. 542) zachęca do rozwijania i wzmocnienia pozytywnych relacji.

a) Rada Rodziców może występować z wnioskami i opiniami we wszystkich sprawach szkoły, a w szczególności:

- Uchwalenie regulaminu działalności Rady Rodziców ze szczególnym uwzględnieniem warunków wydatkowania funduszy gromadzonych w celu wspierania działalności statutowej szkoły.

- Uchwalanie w porozumieniu z Radą Pedagogiczną programu wychowawczego szkoły obejmującego wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów, a realizowane przez nauczycieli.
- Uchwalanie w porozumieniu z Radą Pedagogiczną programu profilaktyki dostosowanego do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska obejmującego wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.
- Opiniowanie programu i harmonogramu poprawy efektywności kształcenia i wychowania szkoły.
- Opiniowanie projektu planu finansowego składanego przez dyrektora szkoły.

b) Rada Pedagogiczna

- W skład Rady Pedagogicznej wchodzi wszyscy nauczyciele zatrudnieni w szkole. W zebraniach Rady Pedagogicznej mogą także brać udział z głosem doradczym osoby zapraszone przez jej przewodniczącego za zgodą lub na wniosek Rady Pedagogicznej w tym przedstawiciele stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły.

c) Ustawa stwarza warunki do działania w szkole wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły.

- Podjęcie działalności w szkole przez stowarzyszenie lub inną organizację wymaga uzyskania zgody dyrektora szkoły wyrażonej po uprzednim uzgodnieniu warunków tej działalności oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Rodziców.

Budowaniu wzajemnego zaufania służy statut szkolny, który musi być jasny, czytelny i akceptowany przez ucznia, rodzica i nauczyciela oraz zgodny z literą prawa. Według Rozporządzenia MEN z dnia 9 lutego 2007 zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutowych publicznych przedszkola oraz publicznych szkół, konieczna będzie modyfikacja istniejącego już statutu Szkoły Podstawowej nr 2, w taki sposób, aby każda osoba związana ze szkołą (nauczyciel, pracownik, osoba współpracująca, uczeń, rodzic) czuła się za nią współodpowiedzialna.

RODZICE W SZKOLE

Rodzice ponoszą odpowiedzialność za wszystko co dotyczy ich dziecka, również za jego edukację. To prawda zaczerpnięta z praw człowieka, stanowiąca również konstytucyjny gwarant w Polsce. Potrzeba zmian mentalności ugruntowanej indoktrynacyjnymi praktykami poprzedniego systemu wyznaczająca postrzeganie szkoły jako formalnej instytucji od spraw nauczania dzieci odpowiedzialnej za ich edukację i odsuwającej w związku z tym rodziców – „niekompetentnych intruzów”, mogących zniekształcić ściśle określony proces modelowania osobowości wychowanka. Szkoła ma być miejscem, w którym rodzic znajdzie kompetentne wsparcie dla swoich działań wobec dziecka, nie zaś instytucją zwalniającą go z troski o jego edukację. Szkoły otwarte na rodziców i innych przedstawicieli środowisk lokalnych stają się

centrami życia społecznego ogniskującymi ludzką i budującymi lokalne wspólnoty. Doświadczenia krajów zachodnioeuropejskich wskazują na wysoką efektywność funkcjonowania szkoły jako miejsca edukacji dla wszystkich, którzy jej potrzebują: dzieci, ich rodziców (uczących się jak spełniać swoje zadania z pełną świadomością odpowiedzialności za dziecko). W rezultacie takiego otwarcia szkoła stanie się miejscem społecznej autokracji i załączkiem świetnie funkcjonującej wspólnoty. Staje się też miejscem strategicznym w przeciwdziałaniu patologiom społecznym i walce z ich przejawami. Zapewniając miejsce do sensownego działania, angażuje bezrobotnych, sprzyja rozwojowi więzi społecznych ograniczających zjawisko przemocy i realizujących podstawowe cele profilaktyki społecznej. Trzeba widzieć edukację dziecka jako relację pomiędzy podmiotami w nią zaangażowanymi. Partnerski charakter tych relacji osiąga się poprzez występowanie spójności w celach działania i zgodności w jego formach. Znalezienie takich wspólnych płaszczyzn, zachodzących na siebie obszarów funkcjonowania rodziny, szkoły, lokalnych instytucji i samorządów jawi się jako sprawa o zasadniczej randze i krok ku edukacji dzieci odpowiadającej na wyzwania współczesności.

**Moją drogą do zacieśnienia współpracy między szkołą a rodziną jest:
Program wspierania rodziny poprzez:**

1. Zorganizowanie we wrześniu zebrań z dyrektorem szkoły poziomami, oddzielnie dla klas I, II, III, IV, V, VI .Spotkania będą miały na celu przedstawienie planu pracy szkoły na najbliższy rok szkolny ze szczególnym uwzględnieniem działań szkoły, w które można włączyć chętnych do współpracy rodziców np. poprzez ich udział w pracach Rady Pedagogicznej (w sytuacjach koniecznych), opiekę w czasie wycieczek szkolnych, opiekę na basenie, odbiór biletów do teatru czy filharmonii, pomoc przy organizacji Dnia Otwartej Szkoły, Dnia Dziecka, Dnia Rodziny, Świąt Bożego Narodzenia, Wielkiej Nocy, Dnia Matki, Dnia Babci, zabawy karnawałowej, włączenie się w pracę kółek zainteresowań, przygotowywanie smakołyków (ciast, sałatek, kanapek) na uroczystości klasowe, bal absolwentów itp. Przy okazji spotkania rozdane zostaną ankiety do wypełnienia dla rodziców, które będą miały na celu rozpoznanie oczekiwań rodziców wobec szkoły dotyczące m.in. organizacji zajęć popołudniowych, pomocy psychologiczno-pedagogicznej, organizacji zebrań z rodzicami, formach informowania rodziców o postępach dziecka w nauce lub ich braku itd. Oprócz tego rodzice dostaną do wypełnienia deklaracje dotyczące składki na Radę Rodziców z dokładnym wyjaśnieniem przeznaczenia tych funduszy oraz będą mogli wybrać najkorzystniejszą dla siebie i możliwą do zrealizowania formę włączenia się we współpracę ze szkołą.
2. Zachęcanie rodziców do działania w Radzie Rodziców. Modyfikacja statutu Rady Rodziców mająca na celu poszerzenie kompetencji tego organu szkoły.
3. Zmianę formuły zebrań z rodzicami, na spotkania mające na celu realizację programu wspierania rodziny w formie dyskusji animowanej przez nauczyciela – wychowawcę oraz tworzenie środowiska wspólnoty klasowej rodziców i umacnianie partnerskiej więzi między wychowawcą a rodzicem (pierwszym nauczycielem dziecka).

Tematyka zebrań uzależniona będzie od wieku dziecka i związanych z tym potrzeb np.: wychowywanie do krytycznego odbioru treści przekazów medialnych; zagadnienia związane ze zdrowiem; odżywianiem; wypracowanie wspólnych zasad postępowania wobec dziecka w domu i w szkole; wypracowanie wspólnych metod przeciwdziałania uzależnieniom (np.: grom komputerowym) i stworzenie atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu, aby dać w ten sposób okazję dziecku do zdobycia alternatywnych

i pozytywnych doświadczeń. Spotkania te będą również okazją do wymiany między rodzicami wzajemnych doświadczeń dotyczących metod pracy wychowawczej z dzieckiem. Kształtowanie w rodzicach postawy odpowiedzialności w sytuacji zagrażającej bezpieczeństwu nie tylko swojego dziecka, ale też innych dzieci.

4. Stworzenie wspólnie przez wychowawcę i rodziców Karty Praw i Obowiązków Rodzica Klasy.... w oparciu o Kartę ogłoszoną w 1992 roku przez środowiska rodzicielskie Europy na potrzeby konkretnej społeczności klasowej mającą na celu wypracowanie zasad współpracy szkoła – rodzice.

Karta Praw i Obowiązków Rodzica (1992).

1. Rodzice mają prawo do wychowania swoich dzieci w duchu tolerancji i zrozumienia dla innych, bez dyskryminacji wynikającej z koloru skóry, rasy, narodowości, wyznania, płci oraz pozycji ekonomicznej. Rodzice mają obowiązek wychowywać swoje dzieci w duchu odpowiedzialności za siebie i za cały ludzki świat
2. Rodzice mają prawo do uznania ich prymatu jako „pierwszych nauczycieli” swoich dzieci. Rodzice mają obowiązek wychowywać w sposób odpowiedzialny i nie zaniedbywać ich.
3. Rodzice mają prawo do pełnego dostępu do formalnego systemu edukacji dla swoich dzieci z uwzględnieniem ich potrzeb, możliwości i osiągnięć. Rodzice mają obowiązek zaangażowania się jako partnerzy w nauczaniu ich dzieci w szkole.
4. Rodzice mają prawo dostępu do wszelkich informacji o instytucjach oświatowych, które mogą dotyczyć ich dzieci. Rodzice mają obowiązek przekazywania wszelkich informacji szkołom, do których uczęszczają ich dzieci, informacji dotyczących możliwości osiągnięcia wspólnych, (tj. domy i szkoły) celów edukacyjnych.
5. Rodzice mają prawo wyboru takiej drogi edukacji dla swoich dzieci, która jest ich przekonaniom i wartościom uznawanym za najważniejsze dla rozwoju ich dzieci. Rodzice mają obowiązek dokonania świadomego wyboru drogi edukacyjnej, jaką ich dzieci powinny zmierzać.
6. Rodzice mają prawo domagać się od formalnego systemu edukacji, aby ich dzieci osiągnęły wiedzę duchową i kulturową. Rodzice mają obowiązek wychowywać swoje dzieci w poszanowaniu i akceptowaniu innych ludzi i ich przekonań.
7. Rodzice mają prawo wpływać na politykę oświatową realizowaną w szkołach ich dzieci. Rodzice mają obowiązek osobiście włączać się w życie szkół ich dzieci i stanowić istotną część społeczności lokalnej.
8. Rodzice i ich stowarzyszenia mają prawo wydawania opinii i przeprowadzania konsultacji z władzami odpowiedzialnymi za edukację na wszystkich poziomach ich struktur. Rodzice mają obowiązek tworzyć demokratyczne, reprezentatywne organizacje na wszystkich poziomach. Organizacje te będą reprezentowały rodziców i ich interesy.
9. Rodzice mają prawo do pomocy materialnej ze strony władz publicznych, eliminującej wszelkie bariery finansowe, które mogłyby utrudnić dostęp ich dzieci do edukacji. Rodzice mają obowiązek poświęcić swój czas i uwagę swoim dzieciom i ich szkołom, tak aby wzmocnić ich wysiłki skierowane na osiągnięcie określonych celów nauczania.

10. Rodzice mają prawo żądać od odpowiednich władz publicznych wysokiej jakości usługi edukacyjnej. Rodzice mają obowiązek poznać siebie nawzajem, współpracować ze sobą i doskonalić umiejętności „pierwszych nauczycieli” i partnerów w kontakcie: szkoła–dom.
5. Pomoc rodzinie dysfunkcyjnej poprzez sugestie zmiany zasad postępowania z dzieckiem, w celu poprawienia sytuacji dziecka w szkole oraz określenie metod pracy nauczyciela przedmiotowego i wychowawcy.
 6. Opracowanie przez nauczyciela i rodziców procedury niezwłocznego informowania w przypadku braku postępów dziecka w nauce oraz problemów wychowawczych w celu wypracowania metod pomocy (poczta elektroniczna, telefon, list)
 7. Pomoc socjalna rodzinom pozostającym w trudnej sytuacji materialnej poprzez współpracę z odpowiednimi instytucjami oraz organizowanie akcji charytatywnych.
 8. Lekcje otwarte pozwalające na obserwację pracy własnego dziecka w klasie, które mogą skłonić rodzica do refleksji. Lekcje otwarte będą prowadzone według ściśle określonego harmonogramu i po wcześniejszym uzgodnieniu z nauczycielem terminu.
 9. Dobrowolna i podlegająca ściśle określonym zasadom pomoc rodziców w prowadzeniu przez nauczycieli zajęć pozalekcyjnych – klubów zainteresowań: klub przyjaciół Zalesia i okolic, kółko teatralne, klub turystyki rowerowej, klub fotograficzny, klub filmowy, kółko misyjne, klub Europejczyka, warsztaty umiejętności itp.
 10. Dzień Otwarty Szkoły organizowany we wrześniu mający na celu informowanie rodziców o ofercie edukacyjnej i wychowawczej szkoły m.in. o Wewnątrzszkolnym Systemie Oceniania, zajęciach pozalekcyjnych, pomocy psychologiczno-pedagogicznej. W czasie Dnia Otwartego rodzice będą mogli skorzystać z porad specjalistów oraz zakupić na stoisku księgarni edukacyjnej literaturę fachową, gry dydaktyczne, zabawki i komputerowe programy edukacyjne.
 11. Organizowanie wspólnych klasowych Świąt Bożego Narodzenia i Wielkiej Nocy mających na celu integrację środowiska klasowego rodziców. Sprzedaż ozdób świątecznych oraz smakołyków kulinarnych wykonanych przez uczniów będzie okazją do zebrania funduszy na potrzeby szkoły.
 12. Czerwcowy festyn rodzinny jako DZIEŃ RODZINY z okazji Dnia Dziecka, Dnia Matki i Dnia Ojca – zaprezentowanie osiągnięć i umiejętności zdobytych przez uczniów w ciągu roku szkolnego, występy, wystawa prac, nadanie tytułów Klasowej Mamy Roku i Klasowego Taty Roku, wybranych wcześniej przez społeczność klasową, pozyskanie środków na potrzeby szkoły poprzez sprzedaż przez uczniów własnoręcznie zrobionych prac i smakołyków kulinarnych.
 13. Organizację dnia otwartego dla rodziców i dzieci, które będą uczniami klas pierwszych lub klasy „0” w następnym roku szkolnym, w celu zapoznania ich z pracą szkoły oraz przeprowadzeniu rekrutacji dla uczniów spoza rejonu.
 14. Organizację Sylwestra dla nauczycieli, rodziców oraz społeczności lokalnej.

2. Sukces szkoły zależy od jej zdolności do tworzenia wartości, za którymi inni będą podążać.

Dyrektor, nauczyciel czy rodzic powinien umieć sobie odpowiedzieć na pytanie dlaczego do tej szkoły warto wysłać dziecko?, co jest wartością tej placówki? i co jest w naszej szkole takiego czego nie ma w innej?. Taką wartością może być ciepła, wręcz rodzinna

atmosfera dająca poczucie bezpieczeństwa, indywidualne programy nauczania, szeroka gama zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania ucznia, szeroko rozwinięte zajęcia sportowe, oryginalny sposób nauczania np. programy autorskie itd. Zadaniem określenia wartości, za którą rodzice chcą podążać powinni zająć się wspólnie nauczyciele i rodzice. Stanowi to podstawę prawdziwego partnerstwa i budowania wzajemnego zaufania.

Wartością „Krauzówki„ będzie wychowanie według określonych zasad oraz edukacja, dająca możliwość osiągnięcia sukcesu każdemu dziecku na miarę jego możliwości.

KLASA „0”

1. Edukacja matematyczna dzieci będzie prowadzona programem prof. Edyty Gruszczyk-Kolczyńskiej ”Dziecięca matematyka”

Szkolne nauczanie matematyki wymaga od dzieci rozumowania na odpowiednim poziomie i stosowania logiki, którą nazywa się operacyjną. Koncepcję rozwoju operacyjnego rozumowania w umyśle człowieka opracował J. Piaget. Określił on model rozwoju umysłowego człowieka. Ustalił okresy i stadia rozwojowe, przez które każdy człowiek musi przejść. Ważna jest kolejność, bo nie można pominąć żadnej fazy rozwojowej.

Program „Dziecięca matematyka” jest oparty o koncepcję rozwoju operacji umysłowych Piageta, ćwicząc u dziecka, poprzez odpowiednio skonstruowane zadania zdolność rozumowania na odpowiednim poziomie.

Jeżeli dziecko rozumuje operacyjnie na wymaganym poziomie ma szansę na sukcesy w nauce matematyki. W przypadku, gdy nie osiągnęło poziomu operacji konkretnych pójdzie drogą porażki szkolnej, bo nie rozumie tego, co się dzieje na lekcjach matematyki. Trzeba więc podjąć działania wspomagające rozwój umysłowy u każdego sześciolatka.

Program edukacji matematycznej prof. Gruszczyk-Kolczyńskiej stymuluje operacyjne rozumowanie oraz pomaga dziecku w zrozumieniu aspektu porządkowego i miarowego liczby naturalnej. Powoduje, że dziecku sprawia przyjemność rozwiązywanie zadań, niekoniecznie matematycznych, dając radość poznawania i tworzenia poprzez zabawy i gry dostosowane do możliwości sześciolatka. Dzieci po „zerówce„ liczą-dodają i odejmują w pamięci do dziesięciu czyli rozumują operacyjnie na poziomie konkretnym.

2. Wprowadzenie programu prof. Marty Bogdanowicz „Metoda Dobrego Startu” do nauki czytania.

„Metoda dobrego startu” ma wszechstronne zastosowanie w pracy z dziećmi. Stosuje się ją w pracy profilaktycznej z dziećmi, których rozwój jest zburzony, usprawniając nierównomiernie rozwijające się funkcje, oraz w pracy z dziećmi o prawidłowym rozwoju psychomotorycznym – zapewniając ogólny rozwój. Jest to więc metoda rehabilitacji psychomotorycznej i zarazem metoda stymulacji procesów poznawczych odpowiedzialnych za prawidłowe funkcjonowanie. „Metoda dobrego startu” to system ćwiczeń oddziałujących przede wszystkim na funkcje instrumentalne: percepcyjne i motoryczne. Zasadniczą rolę w tej metodzie odgrywają analizatory: wzrokowy (wzory graficzne), słuchowy (piosenka) i motoryczny (wykonywanie czynności zorganizowanych w czasie i przestrzeni, odtwarzanie wzorów graficznych, zharmonizowanie ruchów ciała zgodnie z rytmem piosenki). Celem metody jest jednoczesne usprawnianie czynności analizatora wzrokowego, słuchowego i kinestetyczno – ruchowego, kształcenie lateralizacji, orientacji w schemacie ciała i przestrzeni. W jej założeniach leży więc usprawnianie i koordynacja czyli integracja funkcji–wzrokowo–ruchowo–słuchowych, a także harmonizowania wszystkich funkcji

psychicznych. Forma prowadzenia zajęć ułatwia nawiązanie kontaktów społecznych. Dla dzieci sześciolletnich przeznaczone są „Piosenki i znaki”, a dla siedmioletnich „Piosenki na literki”.

Ćwiczenia Metodą Dobrego Startu składają się z trzech zasadniczych grup i przebiegają zgodnie ze stałym schematem:

1. Zajęcia wprowadzające mające charakter zajęć orientacyjno–porządkowych i zawierające elementy dyscyplinujące, korygujące postawę ciała, kształcące znajomość w lewej i prawej stronie schematu ciała i przestrzeni.
2. Zajęcia właściwe
3. ćwiczenia ruchowe
4. ćwiczenia ruchowo – słuchowe
5. ćwiczenia ruchowo – słuchowo – wzrokowe

Dzieci uczestniczą w rozmowie na temat wysłuchanej piosenki. Następnie uczestniczą w ćwiczeniach rozwijających kompetencje fonologiczne: uwagę, pamięć i słuch fonematyczny. Ćwiczenia ruchowe usprawniają motorykę, do nich dołączony jest element muzyczny w postaci piosenki. W piosenkach i znakach do wzorów graficznych dobrano piosenki, których rytm jest zgodny z elementami wzoru. W rytm jednocześnie dzieci śpiewają piosenkę. „Piosenki na literki” zamiast wzorów zawierają litery.

6. Zajęcia końcowe.

Metoda prof. Bogdanowicz jest stosowana w Polsce w większości placówek oświatowych i służby zdrowia przynosząc widoczne rezultaty.

Zaproponowane programy służą wstępnej ocenie predyspozycji, możliwości i zdolności dziecka przed rozpoczęciem edukacji szkolnej. Zdolności ujawniające się w trakcie realizacji programów, będą rozwijane w dalszym etapie edukacyjnym przy wsparciu rodziny i szkoły.

7. Uzupełnienie bazy pomocy dydaktycznych w edukacyjne gry rozwojowe.
8. Wprowadzenie elementów pedagogiki zabawy: drama, zabawy ułatwiające wejście w grupę rówieśniczą, zabawy wykorzystujące ruch, taniec, gest, zabawy z chustą Klanza.
9. Wprowadzenie regularnych zajęć, w czasie których dzieci będą uczyły się rywalizacji według zasad „fair play” przy okazji poznawania gier edukacyjnych i sportowych: m. in. warcaby, Chińczyk, Memory obrazkowe i literowe, Domino, Kalambury, badminton.

Mój sposób na efektywniejsze wykorzystanie czasu pracy nauczyciela „zerówki”:

1. Przeszkolenie nauczycielek prowadzących klasy sześciolatków w kierunku skutecznego wspomaganie rozwoju psychoruchowego dzieci, które rozwijają się wolniej i nieharmonijnie- szkolenie przeprowadzi psycholog szkolny
2. Przeszkolenie nauczycieli klasy „0” w celu zdobycia umiejętności pracy z programem „Dziecięca Matematyka” oraz „Metodą Dobrego Startu”- szkolenie odbędzie się w naszej szkole, przeprowadzi je instruktor np. z Instytutu Psychologiczno-Pedagogicznego z ulicy Polnej w Warszawie (mogą w nim uczestniczyć nauczyciele z innych szkół naszej Gminy)
3. Przeszkolenie nauczycieli w kierunku umiejętności rozwijania możliwości umysłowych dzieci oraz kształtowania kompetencji, które zapewnią im sukcesy w następnych latach szkolnej edukacji- szkolenie przeprowadzi psycholog szkolny

4. Prowadzenie indywidualnego arkusza obserwacji mającego na celu wykrycie braków umiejętności dzieci, określenie zaburzonej sfery, ukierunkowanie pracy korekcyjno – kompensacyjnej oraz określenie mocnych stron i zdolności dziecka- arkusz obserwacji jest opracowany przez terapeutę szkolnego. Arkusz będzie prowadzony przez nauczyciela, a w przypadku, gdy dziecko uczestniczy w terapii również przez terapeutę. Będzie on podstawą do dalszej pracy z dzieckiem w szkole i w domu.

KSZTAŁCENIE ZINTEGROWANE

Uczenie się to doświadczenie. Wszystko inne to tylko informacja.

Albert Einstein

Na kształcenie zintegrowane składa się:

1. EDUKACJA POLONISTYCZNA
2. EDUKACJA MATEMATYCZNA
3. EDUKACJA ŚRODOWISKOWA
4. EDUKACJA MUZYCZNA
5. EDUKACJA PLASTYCZNA I TECHNICZNA
6. EDUKACJA RUCHOWA I ZDROWOTNA

Ostatnia reforma edukacyjna wprowadzona została w życie 1 września 1999r. Reforma miała charakter kompleksowy, bo obejmowała 6 podstawowych obszarów edukacyjnych, a mianowicie:

- strukturę systemu edukacji
- programy nauczania i wychowania
- zarządzanie oświatą i jej nadzorowanie
- finansowanie szkolnictwa
- system oceniania i egzaminów
- status zawodowy nauczycieli

W dalszych rozważaniach nad tą problematyką, skoncentruję się tylko na reformie edukacji wczesnoszkolnej. Ten etap edukacji wbrew niektórym wyobrażeniom i poglądom jest bardzo istotny dla dalszego kształcenia człowieka. Jednym z naczelnych założeń opartych na pedagogice Marii Montessori, Celestyna Freineta, Karola Linkego, Owidiusza Decroly'go jest nawrót do nauczania całościowego (zintegrowanego, łącznego, scalonego).

Znane mi są zarówno pozytywne jak i negatywne strony reformy edukacji.

Pozytywne strony nauczania zintegrowanego:

- umożliwia ono jednoczesne oddziaływanie na wszystkie sfery osobowości dziecka (integracja psychiczna)
- opiera proces edukacyjny na różnych formach aktywności uczniów (integrację czynnościową)
- zastępuje zdobywanie izolowanych fragmentów wiedzy z poszczególnych przedmiotów szkolnych wiedzą zintegrowaną, umożliwiającą tworzenie w umysłach dzieci scalonego obrazu świata. (integracja treściowa)
- zakłada integrowanie w procesie kształcenia różnych strategii nauczania-uczenia się (inteligencja metodyczna)
- proces kształcenia oparty jest na różnych formach aktywności uczniów, jak np. obserwacji, rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych, działalności praktycznej i ekspresyjnej itp., w toku których mają nabywać umiejętności uczenia się, rozwijać własne

zdolności poznawcze, uczyć komunikowania się, współpracy z zespołem, odpowiedzialności za pracę własną i kolegów

- organizację samodzielnej pracy uczniów ułatwiają karty pracy, zawierające różnorodne zadania umożliwiające indywidualizację kształcenia
- zastąpienie tradycyjnej oceny cyfrowej oceną opisową
- zastąpienie szczegółowych planów nauczania planami ramowymi, które określają jedynie globalną tygodniową liczbę godzin na poszczególne lata nauki
- pozostawienie nauczycielowi możliwości samodzielnego zaprogramowania szczegółowych treści kształcenia lub wyboru jednego spośród wielu programów wzorcowych i dostosowaniu go do warunków szkół i klasy z którą pracuje
- wprowadzenie oceny opisowej, która lepiej wpływa na samopoczucie dziecka w szkole i jego rozwój, a ponadto daje możliwość wyrażenia o nim pełniejszej opinii oraz bardziej obiektywizuje obraz jego osiągnięć i braków
- wzrost aktywności twórczej uczniów
- nauczyciele mają możliwość opracowywania programów autorskich

Negatywne strony nauczania zintegrowanego:

- zastąpienie kształcenia przedmiotowego zintegrowanym prowadzić może do zerwania z zasadą systematyczności kształcenia oraz może utrudnić kształtowanie pojęć, opanowywanie reguł i podstawowych umiejętności, a ponadto nie poprawia kondycji najmłodszych uczniów pod względem pisania czytania i kształtowania zaradności matematycznej
- ocena opisowa jest mało czytelna dla rodziców i słabo motywuje dziecko do nauki
- skrócenie czasu nauki (przeciętnie o 5, 6 godzin tygodniowo w klasach 1-3) utrudnia realizację integralnego kształcenia
- brakuje czasu na realizację edukacji artystycznej i ruchowej
- uzależnienie niepromowania ucznia do następnej klasy od decyzji rodziców
- nie ma możliwości dostosowania przez nauczycielki częstotliwości i długości przerw do potrzeb uczniów, ponieważ nie ma warunków na realizację tego pomysłu

Działania, które podejmę w celu udoskonalenia pracy nauczania zintegrowanego:

1. Zespół nauczania zintegrowanego przed podjęciem decyzji o wyborze podręcznika wspólnie ustali kryteria i priorytety, którymi się będzie kierował. Kierując się wskazanymi kryteriami ustali program, który będzie realizowany(w kwietniu-dwa spotkania)
2. Zespół nauczania zintegrowanego określi ramowy program dotyczący zakresu materiału edukacji matematycznej, polonistycznej, środowiskowej, plastycznej i technicznej oraz szczegółowo sprecyzowane standardy osiągnięć w każdym semestrze dla każdego poziomu nauczania (zespół pracujący nad modyfikacją WSO we współpracy z metodykiem nauczania zintegrowanego)
3. Po każdym semestrze będzie przeprowadzona weryfikacja osiągnięć uczniów w postaci znormalizowanego testu dla każdego poziomu. Celem testu będzie z jednej strony weryfikacja skuteczności pracy nauczyciela, a z drugiej diagnoza mocnych i słabych stron ucznia. W mojej opinii wprowadzenie testu zmobilizuje do pracy zarówno nauczyciela jak i ucznia. Słaby wynik testu w klasie stanie się przesłanką do zastosowania przez nauczyciela efektywniejszych metod pracy. Za przygotowanie, przeprowadzenie, sprawdzenie testu odpowiedzialny będzie dyrektor szkoły. Test

będzie opracowywany wspólnie z metodykiem nauczania zintegrowanego dla każdego poziomu nauczania.

4. Zajęcia wychowania muzycznego prowadzić będzie nauczyciel odpowiednio do tego przygotowany, mający kwalifikacje do nauczania muzyki. Zajęcia muzyczne zostaną wyodrębnione jako oddzielna godzina lekcyjna.

Integracja treści w programach kształcenia odsunęła na dalszy plan treści edukacji muzycznej, plastycznej i technicznej oraz ruchowej i zdrowotnej.

Program nauczania zintegrowanego traktuje te zajęcia jako mało istotny element edukacji. W takiej sytuacji nauczyciel często pomija je, bo po pierwsze nie potrafi dobrze ich przeprowadzić, a po drugie nie zdaje sobie sprawy jak ważne są one dla dziecka, szczególnie tego z trudnościami w uczeniu się. Niedocenianie roli wychowania muzycznego, które uważam za bardzo istotne w nauczaniu wczesnoszkolnym jest ogromną stratą dla dzieci. Podstawy naukowe mówią o zespole wychowawczych funkcji muzyki, a więc o jej bardzo złożonym i wielostronnym wpływie na dziecko. Z jednej strony jest to rozwój muzykalności i kultury muzycznej jako cel edukacyjny, z drugiej natomiast są to funkcje muzyki w kształtowaniu różnych sfer osobowości, a więc procesów poznawczych, uczuć, postawy twórczej i wyobraźni. Dla dojrzewania procesów myślenia dzieci bardzo ważne jest wzbogacanie spostrzeżeń o te o zróżnicowanej jakości. Znakomitym źródłem takich spostrzeżeń są zjawiska akustyczne. Podczas muzycznych ćwiczeń dzieci muszą zauważać zmiany cech dźwięku, a więc jego wysokości, głośności, barwy, harmonii, a także zmiany cech ich ruchu – szybkości i rytmiki. Zajęcia muzyczne wpływają również w ogromnym stopniu na kształtowanie uwagi, koncentrację, tak bardzo zaburzoną chociażby u dzieci z zespołem nadpobudliwości dziecięcej. Mogą to być zajęcia ruchowe albo słuchowe. Nauka zasad muzyki wiąże się ściśle z elementarnym myśleniem matematycznym, co podkreślał prof. Z Semadeni. Rozumienie prostych zjawisk rytmu muzycznego, a więc wartości rytmicznych, pauz, metrum ułatwia rozumienie pojęć matematycznych takich jak całość, ułamki, wielokrotność. Przeżycie tych zjawisk podczas ruchu, śpiewu, gry na instrumencie nie jest już abstrakcją, lecz staje się działaniem, a więc doświadczeniem. Bardzo cenne w tym względzie są zajęcia muzyczno-ruchowe. Ruch jest doświadczeniem, które doskonalą umysł. Gimnastyka Dennisona oraz teoria Integracji Sensorycznej Ayres są tego dowodem. Połączenie ruchu z muzyką jest jeszcze bardziej stymulujące. Umuzycznianie dzieci od najmłodszych lat powoduje przyspieszenie rozwoju mowy. Mowa tak jak muzyka jest zjawiskiem akustycznym i musi przejść tę samą drogę w układzie słuchu. Muzyczne stymulacje powodują rozwój słuchu fonematycznego niezbędnego do różnicowania głosek i nauki czytania. Im lepsza jest współpraca półkul mózgowych tym lepiej i harmonijniej funkcjonuje dziecko. U tego z trudnościami najczęściej słabiej działa lewa, logiczna półkula, w której znajduje się ośrodek mowy. Prawa natomiast dominuje w procesie przetwarzania danych. Percepcja muzyki wymaga korzystania z obydwu części mózgu i dlatego w przypadku dzieci jedną z najlepszych form integrowania półkul mózgowych jest połączenie słowa z muzyką i ruchem. Funkcja muzyki w rozwoju uczuć dziecka jest równie ważna jak jej wpływ na sferę poznawczą. Dobrze prowadzone zajęcia muzyczne przede wszystkim tańce, zajęcia ruchowe, gra na instrumentach w formie zabaw muzycznych rozluźniają napięcie nerwowe, pobudzają zahamowaną często aktywność, dają poczucie radości, stają się środkiem komunikacji pozawerbalnej. Pobudzana dzięki muzyce wyobraźnia sprzyja kształtowaniu twórczej postawy, stymuluje kreatywność dziecka. Na takich zajęciach mogą znaleźć ujście nagromadzone frustracje i emocje. System wychowania muzycznego stworzony przez E. Jagues-Dalcroze'a oraz Karola Orffa wskazuje na stymulujące znaczenie muzycznej aktywności dziecka w pobudzaniu wyobraźni, poczucia pewności siebie i radości, kształceniu szybkości i gotowości reakcji. Wychowanie muzyczne prowadzone przez specjalistę

odpowiednim programem oprócz rozwijania uzdolnień, muzykalności, kultury muzycznej stanie się terapią.

5. Nauczyciel uczący muzyki będzie organizatorem wyjazdów do Filharmonii Narodowej na koncerty dla dzieci prowadzone przez ciocię Jadzię, które odbywają się raz w miesiącu oraz wybranych czwartkowych wieczorów muzycznych dla klas IV-VI i chętnych nauczycieli.
6. Opracowanie cyklu ciekawych lekcji zawierających najważniejsze treści historyczne z historii Polski jako jeden z elementów realizacji misji szkoły, w której zawarte jest kształtowanie wartościowego człowieka – młodego Polaka, poprzez wychowanie patriotyczne (nauczyciel historii we współpracy z nauczycielką pracującą w świetlicy szkolnej)
7. Realizacja programu edukacyjnego „Poznaj swój kraj” w 3-letnim cyklu nauki w klasach I-III. Klasy I w sposób zaplanowany poznają najbliższy region: Zalesie Dolne, Piaseczno, Warszawę. Od klasy II będzie organizowana 5-dniowa wycieczka w formie „Zielonej szkoły”, wszystkie klasy II i III będą wyjeżdżały w tym samym terminie. Trasy wyjazdów dobrane będą tak, by każdy uczeń w sposób zaplanowany i spójny zapoznał się z historią, sztuką, tradycją i przyrodą wszystkich najważniejszych regionów Polski. Wyjazdy będą przygotowane tak, aby łączyły odpoczynek i rekreację z nauką.

Program wyjazdów w klasach I-III przewiduje :

-zapoznanie uczniów z najbliższą okolicą- poznanie Zalesia Dolnego, zwiedzanie Piaseczna, Warszawy- klasa I

-Małopolska: Kraków, Wieliczka, Ojców, Wadowice - klasa II

-Pomorze: Gdańsk, Sopot, Gdynia, Malbork, Hel- klasa III

8. Program kółka tanecznego, które działa od lat w naszej szkole koncentrował się będzie na zapoznaniu uczniów z polskimi tańcami narodowymi: polonezem, mazurem, krakowiakiem, kujawiakiem, oberkiem. W 3-letnim cyklu dzieci poznają ludowe regiony Polski, będą znały i umiały opisać stroje ludowe oraz regiony z których pochodzą. Poznają tańce narodowe, umiejętność ich zatańczenia, a przede wszystkim będą dumne z dorobku kulturalnego narodu i przekonane o konieczności zachowania i przekazywania tradycji ludowych z pokolenia na pokolenie. Zamierzam w miarę możliwości gromadzić odpowiednią płytotekę i uszyć stroje ludowe, które będą na stałe w magazynie szkolnym.
9. Wprowadzenie w miarę możliwości 1 godz. informatyki od klasy I.
10. Powołanie Szkolnego Pogotowia Ekologicznego. Dzieci w młodszym wieku szkolnym cechuje wielka plastyczność psychiczna, wyrabiają się pewne nawyki, dlatego tak ważny w tym okresie jest bezpośredni kontakt dziecka z naturą, rzetelna wiedza o stanie naszego środowiska, zagrożeniach, jakie niesie za sobą współczesna cywilizacja. Szkoła nr 2 położona jest na obrzeżach Chojnowskiego Parku Krajobrazowego, w miejscu otoczonym lasami, dlatego uczniowie tej szkoły mają szczególne zobowiązania i możliwości odkrywania, przeżywania a także działania na rzecz najbliższego otoczenia. Program Szkolnego Pogotowia Ekologicznego koncentrował się będzie na poznaniu podstawowych pojęć ekologicznych, rozpoznawaniu zależności występujących w środowisku przyrodniczym, uwrażliwieniu na piękno otaczającej przyrody i wzmocnieniu więzi z nią, nauczaniu rozsądnego korzystania z zasobów natury, czynnej ochronie przyrody, wyrabianiu nawyku porządku, segregowaniu odpadów i oszczędnego korzystania z materiałów, rozwijaniu postawy opiekuńczej wobec wszystkiego co wymaga opieki człowieka.

Konkretne działania, które podejmą członkowie pogotowia pod kierunkiem nauczyciela:

- akcja „Kwietnik”- zazielenienie klas, korytarzy, najbliższego otoczenia szkoły
- zachęcanie dzieci do udziału w konkursach międzyszkolnych
- happeningi ekologiczne
- akcja „Sprzątanie świata”
- akcja „Karmnik”
- organizowanie konkursów plastycznych o tematyce ekologicznej
- wykonywanie przedmiotów użytkowych z materiałów odpadowych
- propagowanie treści ekologicznych- artykuły w gazetce szkolnej
- korzystanie z programów multimedialnych
- przeprowadzanie eksperymentów, doświadczeń
- nawiązanie współpracy z LOP oraz innymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się ochroną przyrody
- wycieczki ekologiczne np. wysypisko śmieci, oczyszczalnia ścieków, gospodarstwo ekologiczne, sklep ze zdrową żywnością

Działania będą realizowane poprzez konkretne zadania do wykonania w formie czynnościowej. Elementy edukacji regionalnej wplecione zostaną w program pogotowia. Myślę, że każdy pasjonat przyrody znajdzie tutaj swoje miejsce.

11. Wygospodarowanie pomieszczenia na pomoce dydaktyczne, niezbędne w nauczaniu zintegrowanym, posegregowanie i skatalogowanie ich ułatwi pracę nauczycielom.
12. Powołanie Samorządu Uczniowskiego Klas Młodszych w celu jak najwcześniejszego angażowania uczniów w życie szkoły, uczenia świadomości wspólnej odpowiedzialności za jej wizerunek. Uczniowie od początku szkolnej edukacji muszą zdawać sobie sprawę, że mogą mieć wpływ na pewne decyzje z nimi związane, dotyczące np. sposobu spędzania Dnia Dziecka, ustalaniu zasad zachowania się i konsekwencji ich nieprzestrzegania, organizacji świąt, imprez integracyjno-okolicznościowych, konkursów dla klas młodszych. Samorząd będzie miał przydzielonego opiekuna wybranego przez uczniów, który będzie doradcą służącym swoją wiedzą, pomocą i doświadczeniem w pracy samorządu uczniowskiego. Dyrektor szkoły będzie udzielał pomocy w całości działalności samorządu, zapewni warunki organizacyjne, wysłucha opinii wykorzystując ją w planowaniu pracy szkoły. Myślę, że każdy uczeń, który wykazuje zdolności przywódcze znajdzie swoje miejsce w pracach samorządu.
13. Włączenie szkoły do akcji „Cała Polska czyta dzieciom” poprzez realizowanie programu propagującego czytelnictwo wśród dzieci :

„Naród który mało czyta-mało wie.

Naród który mało wie, podejmuje złe decyzje-w domu, na rynku, w sądzie, przy urnach wyborczych”-Jim Trelease, amerykański propagator czytania dzieciom.

Współczesne dzieci i nastolatki dorastają w ubogim językowo środowisku. Rodzice coraz mniej z nimi rozmawiają i mało im czytają. Kontakt z żywym słowem wyparła telewizja i gry komputerowe, których narzędziem nie jest język, lecz obraz. W efekcie dzieci coraz gorzej znają język, w szkole nie rozumieją prostych tekstów i poleceń. Coraz mniej także same czytają, ponieważ czytanie niezrozumiałych słów jest trudne i nudne, znacznie mniej atrakcyjne od telewizji i gier. Dorośli nie stanowią dobrego wzorca-sami mało czytają. Pod względem ilości czytanych książek Polska znajduje się w ogonie krajów rozwiniętych. Sytuacja taka grozi naszemu społeczeństwu pogorszeniem jakości życia i marginalizacją na arenie międzynarodowej. Mądre książki są nośnikami ważnych, uniwersalnych wartości moralnych. Czytanie uczy dzieci odróżniania dobra od zła i zachęca do refleksji nad

konsekwencjami własnych słów i czynów. Jest to szczególnie ważne w dzisiejszym świecie zdominowanym przez agresywne wzorce masowej kultury i pogoń za pieniądzem. Wobec narastającej demoralizacji młodego pokolenia nauczanie wartości moralnych takich jak uczciwość, szacunek, odpowiedzialność, życzliwość, rozum, odwaga czy sprawiedliwość, staje się sprawą być albo nie być społeczeństwa i państwa.

Głośne czytanie pomaga szkole realizować jej misję edukacyjną i wychowawczą.

-Przedstawienie rodzicom efektów głośnego czytania dzieciom zachęcając w ten sposób do codziennego czytania w domu

-Przekazanie rodzicom „Złotej Listy” książek polecanej przez fundację. Są na niej tytuły książek pobudzających do refleksji, śmiechu, doskonalące język, rozwijające wyobraźnię, przynoszące dobre wzorce zachowań. Na liście są m.in. książki Astrid Lingren, Carlo Collodiego, H.Ch.Andersena, Miry Lobbe, Hanny Lochockiej, Alana Milne, wiersze Jana Brzechwy i Juliana Tuwima.

- Codzienne czytanie uczniom przez nauczyciela przez 15 –20 minut.

- Włączenie rodziców, dziadków, emerytowanych nauczycieli i znanych postaci lokalnej społeczności do głośnego czytania (czytanie podczas przerw lekcyjnych w wyznaczonej Strefie Ciszy, świetlicy szkolnej). Po przeczytaniu kilku pozycji danego autora zorganizowany będzie konkurs.

- Utworzenie w klasie „0” biblioteczki dobrej książki z ze zbiorów domowych, po to żeby dzieci się nimi wymieniały.

- Włączenie biblioteki i świetlicy szkolnej do tej akcji.

14. Opracowanie cyklu konkursów ortograficznych i matematycznych dla klas 1-3.

15. Położenie większego nacisku na aktywizujące metody nauczania m. in. kontynuacja programu „Dziecięca matematyka” w klasach I-III poprzez zastosowanie elementów „Skarbcza Matematycznego” prof. Gruszczyk – Kolczyńskiej, metoda projektu, dramy.

16. Opracowanie we współpracy z metodykiem nauczania zintegrowanego testu kompetencji po pierwszym etapie edukacyjnym, który służy weryfikacji pracy ucznia i nauczyciela. Dokładna analiza testu będzie materiałem bazowym do dalszej pracy nad uczniem.

Organizacja pracy nauczycieli wchodzących w skład zespołu nauczania zintegrowanego:

1. Powołanie stałych zespołów nauczycielskich na rok zajmujących się działaniami długofalowymi na Radzie Pedagogicznej rozpoczynającej rok szkolny.

- zespół d.s. konkursów przedmiotowych dla klas I-III, który będą tworzyć nauczyciele z każdego poziomu. Osoby te będą odpowiedzialne za przygotowanie planu konkursów na cały rok szkolny do 20 IX oraz za ich organizację i przeprowadzenie.

- zespół d.s. kultury dla klas I-III- zadaniem zespołu będzie śledzenie repertuaru teatrów, kin, wybór odpowiednich spektakli, lekcji muzealnych oraz opracowanie planu wyjazdów do teatrów, kin, muzeów, dostosowanie wycieczek do realizowanego w szkole programu „Poznaj swój kraj”- dla klas I-III, a także opracowanie planu imprez klasowych np. Andrzejek, Dnia Matki, Dnia Babci, Świąt Bożego Narodzenia itd. na cały rok szkolny. Zespół odpowiedzialny będzie również za organizację wyjazdów czyli załatwienie autokaru, odbiór biletów, zdobywanie funduszy na wyjazdy dla dzieci z rodzin będących w trudnej sytuacji materialnej oraz za współpracę z Ośrodkiem Kultury itd., przekazanie informacji pozostałym nauczycielom, przekazanie planu pracy zespołu dyrektorowi szkoły do 20 IX.

- zespół d.s. czytelnictwa-zadaniem którego będzie nawiązanie współpracy z Fundacją „Cała Polska czyta dzieciom”; zorganizowanie regularnych spotkań „głośnego” czytania we współpracy ze świetlicą szkolną, rodzicami, dziadkami, emerytowanymi pracownikami szkoły, znanymi postaciami ze środowiska lokalnego, uczniami klas starszych; organizowanie konkursów czytelniczych, opieka nad „strefą ciszy”. Zespół będzie odpowiedzialny również za wydawanie gazetki szkolnej we współpracy z informatykiem i powołanym zespołem uczniów oraz prowadzenie kroniki szkolnej.
- zespół d.s. ekologii-zadaniem którego będzie organizowanie akcji „Sprzątanie świata”, akcji „Karmnik”, akcji „Kwietnik”, współpraca z LOP, czynna ochrona przyrody, organizowanie wycieczek ekologicznych, happeningów ekologicznych.
- zespół d.s. uczniów- liderem zespołu będzie pedagog szkolny, w skład zespołu wejdzie psycholog szkolny oraz nauczyciel - opiekun.

Zadaniem zespołu będzie prowadzenie Samorządu Uczniowskiego klas I-III, organizowanie wyborów do samorządu, organizowanie pomocy koleżeńskiej w nauce, organizowanie akcji charytatywnych np. „I ty możesz zostać Św. Mikołajem”, „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”, zbiórki odzieży, sprzętu sportowego, kiermasz książek, świąt organizowanych dla całej szkoły np. Dzień Chłopaka, Pierwszy Dzień Wiosny, bal karnawałowy, Dzień Dziecka itd. Spotkania Samorządu Uczniowskiego klas młodszych z opiekującymi się nauczycielami służyć będą poznaniu problemów uczniów, wspólnym ich rozwiązywaniu, omówieniu potrzeb uczniów, propozycji obchodów świąt i uroczystości szkolnych itp.

Każdy zespół będzie prowadził dokumentację pracy zespołu w oddzielnych segregatorach. Dzięki temu będzie można wykorzystywać w kolejnych latach sprawdzone scenariusze, posegregowane w postaci różnorodnych, gotowych materiałów.

2. Powołanie zespołów nauczycielskich do działań krótkoterminowych realizowanych w pierwszym półroczu roku szkolnego:

- zespół d.s. modyfikacji systemu oceniania w klasach I-III; Zadaniem zespołu będzie ustalenie czytelnych, przejrzystych, jednolitych i jasnych dla uczniów, rodziców i nauczycieli zasad oceniania zarówno postępów w nauce jak i zachowania się w szkole.
- zespół nauczania zintegrowanego d.s. organizacji Dnia Otwartego Szkoły; Zadaniem zespołu będzie przygotowanie planu organizacji Dnia Otwartego Szkoły dla nauczania zintegrowanego, a w tym prezentacja wszystkich działań dydaktyczno- wychowawczych, które na tym etapie edukacyjnym podejmuje szkoła- w pracach zespołu będzie uczestniczył dyrektor szkoły.
- zespół d.s. organizacji przyrzeczenia uczniowskiego klas I.
- zespół nauczania zintegrowanego d.s. oganizacji spotkania wigilijnego klas młodszych;

II ETAP EDUKACYJNY- KLASY IV - VI

Przejście dziesięciolatka do klasy czwartej jest trudnym i stresującym momentem w szkolnym życiu dziecka. Uczeń zna już swoje prawa i obowiązki, zasady panujące w szkole, z reguły także jest przygotowany intelektualnie do odjęcia nauki w kolejnej klasie. Najważniejszą zmianą jest nowy wychowawca, dostępny w najlepszym przypadku jedną godzinę w ciągu dnia jeśli jest to nauczyciel polskiego lub matematyki, w gorszym zaś – dwa razy w tygodniu jeśli jest to nauczyciel np. nauczyciel historii. Dużą zmianą jest zwiększona liczba godzin

lekcyjnych, jak również „wędrowanie” z klasy do klasy. Podczas krótkiej przerwy dziecko ma spakować swoje podręczniki, zeszyty i przejść do następnej sali. Funkcjonując w systemie oceny opisowej, czwartoklasista musi przyzwyczać się do systemu ocen w postaci stopni. Dziesięcioletek spotyka się także z różnymi stylami prowadzenia zajęć, różnymi oczekiwaniami nowych nauczycieli. Rolą nauczycieli i rodziców jest pomoc dzieciom w sprostaniu tym wszystkim wymaganiom i odnalezieniu się w nowej rzeczywistości

1. Zorganizowanie w czerwcu cyklu zajęć w trzeciej klasie prowadzonych przez nauczycieli klas starszych oraz uczestniczenie nauczycieli (w miarę możliwości) w zajęciach otwartych. Taka współpraca pozwoli samym nauczycielom poznać swoich przyszyłych uczniów. Jednak głównym jest doświadczenie przez dzieci innego stylu prowadzenia zajęć. Zorganizowanie takiego cyklu zajęć umożliwi spotkanie uczniów z polonistą, matematykiem, historykiem, nauczycielem przyrody, sztuki, religii, języka obcego. Współpraca wychowawcy trzeciej klasy z nauczycielami klas starszych, którzy realizują cel przystosowania dzieci, pozwoli uczniom na łagodniejsze przejście do czwartej klasy. Optymalny byłby udział w kilku zajęciach przyszłego wychowawcy i tych nauczycieli, którzy rzeczywiście przejęliby daną klasę w nowym roku szkolnym
2. Kontynuacja programu „Poznaj swój kraj”, który zostanie poszerzony o krótkie wypadki zagraniczne do Wilna i Lwowa, po to aby zapoznać uczestników z ich wkładem w kulturę polską.

-Mazury i Podlasie:

Kraina Wielkich Jezior, Puszcza Białowieska oraz Wilno

- Polska południowo-wschodnia:

Zamość, Lublin, Bieszczady oraz Lwów

- Wielkopolska:

Gniezno, Poznań, Kruszwica, Toruń

Zdobyta przez uczniów podczas wyjazdów wiedza sprawdzona będzie poprzez organizację ogólnoszkolnego konkursu wiedzy na temat danego regionu, w którym obowiązkowo uczestniczyć będą wszyscy uczniowie klas IV- VI

3. Położenie większego nacisku na metody aktywizujące oddziaływujące polisensorycznie na ucznia. Metoda projektu jest szczególnie wskazana i dająca duże efekty w przyswajaniu wiedzy np. projekt wycieczki po Warszawie opracowany przez uczniów, projekt wycieczki po Piasecznie i najbliższej okolicy, projekt wycieczki po izbach pamięci i muzeach związanych z wybitnymi postaciami z historii Polski, projekt wycieczek do muzeów wg ustalonego harmonogramu w cyklu 3-letniego kształcenia.
4. Realizowanie ścieżek przedmiotowych jako zestaw treści i umiejętności o istotnym znaczeniu wychowawczym, odbywająca się w ramach nauczania poszczególnych przedmiotów. Wyodrębnienie tych treści ma na celu zwrócenie uwagi na niebagatelną ich rolę np. wychowanie patriotyczne realizowane na lekcjach j. polskiego, historii, informatyki, muzyki i godzinie wychowawczej.
5. Wprowadzenie lekcji muzealnych historii, plastyki, j. polskiego.
6. Przygotowywanie wspólnych obchodów świąt narodowych pod kierunkiem nauczycieli (historyka, polonisty, plastyka i muzyka).
7. Wprowadzenie testów weryfikujących wiedzę ucznia i pracę nauczyciela pod koniec każdego semestru (j polski, matematyka, j angielski, historia, przyroda), w celu sprawdzenia wiedzy ucznia oraz skuteczności metod przekazywania wiedzy przez nauczyciela (daje to możliwość modyfikacji form i metod pracy na lekcji w przypadku koniecznym przy współpracy nauczyciela z metodykiem przedmiotu). Opracowanie

testów, przeprowadzenie ich i wnioski z nich wynikające to zadanie dyrektora szkoły we współpracy z metodykami przedmiotowymi.

8. Ustalenie grafiku konsultacji uczniów z nauczycielami poszczególnych przedmiotów np. w celu uzupełnienia zaległości po dłuższej chorobie, poprawy prac klasowych etc.
9. Przygotowanie ucznia klasy VI do testu kompetencji poprzez zorganizowanie cyklu zajęć. Dokładna analiza wyników zewnętrznego sprawdzianu na zakończenie klas szóstych, formułowanie wniosków do dalszej pracy.
10. Opracowanie grafiku konkursów wewnątrzszkolnych oraz organizowanych poza szkołą mających na celu mobilizowanie uczniów do pozytywnej rywalizacji.

Realizacja zadań poprzez powołanie zespołów nauczycielskich na Radzie Pedagogicznej rozpoczynającej rok szkolny.

Zespoły do zadań długoterminowych:

- Zespół ds. konkursów przedmiotowych; Zadaniem zespołu będzie opracowanie grafiku konkursów przedmiotowych dla klas IV- VI, wewnątrzszkolnych oraz zewnętrznych, przekazanie informacji, organizacja i przeprowadzenie. Zespół będzie odpowiedzialny za opiekę nad uczniem zdolnym ustalenie terminów konsultacji, przygotowanie materiałów oraz promocję osiągnięć ucznia na terenie szkoły i poza nią.

- Zespół ds. kultury; Do zadań zespołu będzie należało realizowanie programu „Poznaj swój kraj” w formie wycieczek i prezentacji, organizowanie lekcji muzealnych, opracowanie planu wyjazdów do kin i teatrów, współpraca z Ośrodkiem Kultury.

- Zespół ds. uczniów, w skład zespołu wejdą następujący nauczyciele: pedagog, psycholog, reedukator, liderem zespołu zostanie nauczyciel wybrany przez uczniów w tajnym głosowaniu, który wraz z zespołem będzie sprawował opiekę nad Samorządem Uczniowskim klas starszych. Do zadań zespołu będzie należało: zorganizowanie wyborów do samorządu oraz wyborów nauczyciela - opiekuna, organizowanie działań samorządu, organizowanie pomocy koleżeńskiej w nauce, organizowanie akcji charytatywnych na rzecz dzieci z rodzin w trudnej sytuacji materialnej, Domu Dziecka, z którym szkoła podejmie współpracę, organizowanie pomocy emerytowanym nauczycielom - odwiedziny z okazji Dnia Nauczyciela, Świąt Bożego Narodzenia, Wielkanocy, drobne zakupy, pomoc w domu w miarę potrzeb i możliwości, organizowanie świąt szkolnych, organizowanie kiermaszu książki, używanego sprzętu sportowego, uczestniczenie w „Wielkiej Orkiestrze Świątecznej Pomocy”. Zespół będzie odpowiadał za współpracę z Hufcem Piaseczno.

- Zespół psychologiczno- pedagogiczny, liderem zespołu będzie reedukator, w skład zespołu wejdą następujący nauczyciele: pedagog, psycholog, wychowawcy klas IV-VI. Zadaniem zespołu będzie rozwiązywanie pojawiających się problemów wychowawczych i edukacyjnych, opracowywanie programów pomocy uczniom. Zespół będzie odpowiedzialny za współpracę z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną oraz organizację opieki nad uczniem dysfunkcyjnym i współpracę z jego rodzicami. Będzie on również organizatorem różnego rodzaju spotkań i porad dla rodziców.

- Zespół ds. ekologii – kontynuacja zadań realizowanych przez nauczanie zintegrowane.

- Zespół ds. czytelnictwa – kontynuacja

- Zespół ds. projektów i ścieżek międzyprzedmiotowych

Zespoły do działań krótkoterminowych

- Zespoły ds. organizacji: Dnia Otwartego Szkoły, Dnia Niepodległości, Wigilii szkolnej itd.

- Zespół ds. testu kompetencji, którego zadaniem będzie przygotowanie uczniów do testu kompetencji, przeprowadzenie próbnego sprawdzianu oraz opracowanie wniosków na podstawie wyników testu.

- Zespół ds. organizacji zajęć otwartych w klasach trzecich.

ROLA SAMORZĄDU UCZNIOWSKIEGO

Samorząd szkolny jest pierwszym miejscem nauki demokracji. W mojej szkole będzie działał Samorząd Klas Młodszych w celu zintegrowania uczniów. Do zadań samorządu należeć będzie wydawanie gazetki szkolnej, organizowanie apeli, podczas których dzieci mogą poznać i zaprezentować swoje umiejętności, przygotowywanie występów artystycznych, konkursów plastycznych i literackich, organizowanie obchodów Andrzejkowych, Walentynek, Dnia Chłopaka, Dnia Ucznia z okazji pierwszego dnia wiosny, Dnia Kobiet i Dnia Nauczyciela, Dnia Patrona. Samorząd szkolny będzie współorganizatorem festynów. Samorząd Klas Młodszych będzie reprezentował sprawy uczniów wobec Dyrekcji, Rady Pedagogicznej i Rady Rodziców. Na początku każdego roku szkolnego Samorząd Uczniowski po zapoznaniu się z propozycjami trójek klasowych opracuje plan pracy w bieżącym roku. Regularnie będzie wspierał działalność charytatywną różnych instytucji. Będzie czynnie uczestniczył w akcjach „Góra Grosza”, „Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy” i innych. Do zadań samorządu należeć będzie również organizowanie pomocy koleżeńskiej, opieka nad emerytowanymi nauczycielami szkoły. Samorząd uczniowski będzie reprezentował szkołę na zewnątrz, i aktywnie promował szkołę w środowisku lokalnym. Będzie również sprawował opiekę nad miejscami pamięci na terenie Zalesia Dolnego oraz grobami nauczycieli naszej szkoły. Samorząd Uczniowski będzie wydawał gazetkę szkolną, mógłby też prowadzić sklepik szkolny pod opieką nauczyciela i we współpracy z kuchnią szkolną, zbierając w ten sposób fundusze na swoją działalność. Poznając tajniki działalności gospodarczej uczniowie będą mieli okazję uczyć się odpowiedzialności i podstaw marketingu. Do zadań Samorządu należeć będzie również opracowywanie i wydawanie broszury zawierającej informacje o ofercie edukacyjnej szkoły, zajęciach pozalekcyjnych, będącej formą promocji szkoły.

Opieka nad uczniem zdolnym

Pojęcie zdolności bardzo często w praktyce utożsamiane jest z terminem uzdolnienie bądź talent. Psychologia rozróżnia te rodzaje zdolności i wyróżnia:

- zdolności ogólne określonych inteligencji (inteligencja muzyczna, wizualna, fizyczna, interpersonalna, intrapersonalna, lingwistyczna, logiczna)
- zdolności kierowania zwane też zdolnościami specjalnymi lub uzdolnieniami
- zdolności twórcze rozumiane jako umiejętność znajdowania wielu różnych i oryginalnych rozwiązań zadań i problemów

Rozwój zdolności wiąże się z prawidłowościami rozwoju psychicznego. Najwcześniej pojawiają się matematyczne i artystyczne zwłaszcza muzyczne oraz plastyczne. Zdolności rozwijają się niezależnie od rozwoju fizycznego dzieci. Niepełnosprawnych może charakteryzować taki sam poziom zdolności jak dzieci zdrowe.

Symptomy zdolności dzieci:

- łatwość w zapamiętywaniu i uczeniu się rzeczy nowych, natychmiastowe rozumienie poleceń i zadań
- zadawanie dużej ilości pytań, zainteresowanie światem, bystrość obserwacji, spostrzegawczość

- wykonywanie zadań umysłowych z przyjemnością, umiejętność skupienia uwagi przez dłuższy czas na wybranym obiekcie zainteresowań
- wymyślanie nowych zabaw, opowiadań, zdarzeń realnych i abstrakcyjnych
- ciekawe i oryginalne pomysły, bogata wyobraźnia
- wyrażanie myśli i emocji w różnej formie np.: werbalnej, muzycznej, plastycznej

Powszechnie uważa się, że człowiek wykorzystuje swe zdolności tylko w niewielkim stopniu. Jedną z przyczyn jest brak orientacji we własnych możliwościach, a co za tym idzie brak systematycznego ich doskonalenia. Wielu psychologów zauważa, że o funkcjonowaniu dziecka zdolnego decydują nie tylko wrodzone cechy intelektu, które można zmierzyć za pomocą testów np. testem Wechslera (powyżej 116 pkt. – dzieci zdolne), ale również motywacja i zaangażowanie w pracę. Ogromne znaczenie w związku z tym mają warunki w jakich przebiega dzieciństwo i młodość człowieka, środowisko w którym on wzrasta czyli rodzina, szkoła i środowisko rówieśnicze. Ważę tego problemu podkreślali już min. Alfred Binet i Maria Montessori. Głosili oni, że pierwsze lata życia do ok. 12 r. ż. są decydujące w formowaniu się umysłowości i osobowości człowieka. Dzieci do rozwoju potrzebują stymulacji, zachęty, pomocy dydaktycznych, zabawek itd. Bez nich stają się apatyczne, a stan ten może utrzymywać się przez całe życie. O tym jak bardzo środowisko wpływa na rozwój człowieka pisał również Benjamin Bloom, który stworzył tak zwaną krzywą rozwojową.

Rozwój ludzkiego umysłu jest podobny do rozwoju wzrostu i wagi ciała: gwałtownie zmienia się w początkowych latach życia, a później coraz mniej (w pierwszym roku dziecko zyskuje 20% inteligencji, 80% w pierwszych ośmiu latach, jeśli przyjąć że dorosły ma 100%) ma to ogromne znaczenie dla wychowania i kształcenia. Wskazuje, że od rodziców zależy najwięcej i ogromną rolę odgrywa pierwszy okres edukacji dziecka jakim jest klasa „0” i nauczanie zintegrowane. Strat poniesionych w tym okresie życia właściwie nie da się powetować.

Praca z uczniem zdolnym wymaga od nauczyciela dużej kreatywności, niekonwencjonalnych metod pracy, ciągłych poszukiwań, stanowi wyzwanie dla nauczyciela, ale przynosi ogromne efekty i daje dużą satysfakcję. Zamierzam otoczyć szczególną opieką uczniów uzdolnionych (matematycznie, humanistycznie, informatycznie, artystycznie itd.) poprzez:

- dobry program ustalony we współpracy z metodykiem realizowany głównie na kółkach zainteresowań
- indywidualizację pracy na lekcji
- opracowanie i ogłoszenie na początku roku szkolnego harmonogramu konkursów przedmiotowych, w których szkoła będzie brała udział. Przygotowanie dla ucznia zdolnego zestawu odpowiednich materiałów pomocniczych w celu ukierunkowania pracy w domu.
- ustalenie grafiku konsultacji przygotowujących do konkursów (spotkania nauczyciela z uczniem; nauczyciela z metodykiem przedmiotowym)
- opracowanie systemu pozytywnych wzmocnień i zachęty do pracy poprzez podkreślanie na forum klasy, szkoły, środowiska lokalnego jego sukcesów (np. wywiad z uczniem w gazecie szkolnej rozpowszechnianej zarówno na terenie szkoły jak i w środowisku lokalnym, fundowanie nagród w różnej formie)

Zdolności i zainteresowania ucznia ujawnione w pierwszym etapie edukacyjnym będą rozwijane w drugim poprzez szeroką ofertę zajęć pozalekcyjnych

- koło literackie jako kontynuowanie akcji „Cała Polska Czyta Dzieciom”. W programie koła będzie redagowanie gazetki szkolnej, prowadzenie kroniki szkolnej, propagowanie idei czytelnictwa, samodzielnego twórczego wypowiedzania się, promowanie twórczości dzieci, rozbudzenie szacunku dla osiągnięć kulturowych, naukowych i cywilizacyjnych, kształtowanie postaw społecznych opartych na pozytywnych wzorcach, współpraca z redakcją gazety lokalnej, organizowanie wieczornic przy świecach

- powołanie Szkolnego Klubu Europejskiego we współpracy z Centrum Informacji Europejskiej w Warszawie. W klubie tym będą mogli zrealizować się zarówno uczniowie uzdolnieni językowo jak i pasjonaci Internetu. Klub Europejczyka będzie organizatorem Dnia Europy we współpracy z kółkiem misyjnym
- prowadzenie Szkolnego Koła Ekologicznego dla klas IV – VI jako kontynuacja programu Szkolnego Koła Ekologicznego klas młodszych
- talenty artystyczne dzieci mogą rozwijać w teatrze szkolnym, chórze szkolnym, kole tańców ludowych oraz kole plastycznym
- promowanie pracy kół zainteresowań na terenie szkoły i środowiska lokalnego

UCZEŃ O NIEHARMONIJNYM ROZWOJU

Według założeń reformy systemu edukacji, punktem centralnym pracy edukacyjnej powinien być uczeń i jego wszechstronny rozwój. Usytuowanie ucznia w centrum jest fundamentem i punktem wyjścia do sformułowania zadań edukacyjnych szkoły. Niepowodzenia szkolne nie pojawiają się nagle, dlatego ważna jest umiejętność uchwycenia pierwszych trudności, pierwszych symptomów przyszłych niepowodzeń zanim staną się one przyczyną zaburzeń zachowania i ukształtowania się niewłaściwych postaw, bierności, braku zadowolenia z nauki, niekorzystnej pozycji społecznej i poczucia zagrożenia. Zauważenie „inności” każdego ucznia, zarówno jego możliwości jak i ograniczeń pozwala na skuteczniejszą realizację obowiązku przestrzegania prawa dziecka do nauki. Odpowiedzialność nauczyciela wiąże się z umiejętnością pomocy każdemu dziecku w znalezieniu jego drogi do sukcesu.

Prawa dziecka w szkole określają następujące akty prawne:

- Konwencja o Prawach Dziecka uchwalona przez Zgromadzenie ONZ w dniu 20 listopada 1989
- Ustawa z 7 września 1991r. o systemie oświaty
- Rozporządzenie MEN z dnia 15 stycznia 2001r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
Pomoc psychologiczno-pedagogiczna polega w szczególności na:
 - rozpoznawaniu możliwości oraz indywidualnych potrzeb ucznia i umożliwianiu ich zaspokajania
 - rozpoznawaniu przyczyn trudności w nauce i niepowodzeń szkolnych
 - wspieranie ucznia z wybitnymi uzdolnieniami
 - organizowaniu różnych form pomocy psychologiczno – pedagogicznej
 - podejmowanie działań profilaktyczno – wychowawczych
 - wspieraniu nauczycieli i rodziców w działaniach wyrównujących szanse edukacyjne ucznia
 - udzielaniu nauczycielom pomocy w dostosowaniu wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych przez nich programów nauczania do indywidualnych potrzeb ucznia
- Rozporządzenie MEN z 21 marca 2001 roku w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych:
Ocenianie wewnątrzszkolne osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomów i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i realizowanych w szkole programów nauczania.

Ocenianie wewnątrzszkolne ma na celu:

- poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie
- pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju
- motywowanie ucznia do dalszej pracy
- dostarczenie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w uczeniu się oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej

Nauczyciel jest obowiązany na podstawie opinii publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb ucznia, u którego stwierdzono trudności w uczeniu się w tym specyficzne trudności uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom.

Podstawowe zasady organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej:

1. Zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze dla uczniów wolniej przyswajających wiedzę bez deficytów rozwojowych
2. Zajęcia korekcyjno – kompensacyjne oddzielnie dla uczniów z syndromem dysleksji i dyskalkulią od klasy „0”, wyłonionych po przeprowadzonych badaniach przesiewowych np. Skalą Ryzyka Dysleksji prof. Bogdanowicz oraz po badaniach psychologa szkolnego
3. Utworzenie klas terapeutycznych dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (uczniowie nadpobudliwi w sferach: ruchowej, emocjonalnej i poznawczej, uczniowie niedojrzali emocjonalnie, uczniowie zaburzeni w sferach percepcji: wzrokowej, słuchowej i motorycznej, uczniowie z dysfunkcjami w procesach pamięci, mowy, myślenia i uwagi, uczniowie mający trudności z adaptacją społeczną). Terapia prowadzona na zajęciach korekcyjno – kompensacyjnych raz w tygodniu jest niewystarczająca, ponieważ dzieci wracają znów do klas gdzie są często wyśmiewane i poniżane. Szansą na poprawę tej sytuacji są tylko klasy terapeutyczne, w których odpowiednimi metodami wykwalifikowani pedagodzy dostosują program nauczania do ich potrzeb i możliwości. Nauczanie w klasie terapeutycznej oparte będzie na metodach polisensorycznych przy pomocy różnych technik z wykorzystaniem elementów kinezylogii edukacyjnej Dennisona. Każdy uczeń tej klasy będzie posiadał komplet zeszytów ćwiczeń „Ortografitti”. Terapia realizowana będzie na każdej lekcji, z wykorzystaniem elementów artterapii, wizualizacji i relaksacji. Utworzenie klas terapeutycznych spowoduje lepsze efekty pracy ucznia z dysfunkcjami rozwojowymi, możliwość harmonijnego rozwoju i odnoszenia sukcesów szkolnych na miarę własnych możliwości. Praca pedagogiczna nauczycieli nad wypracowaniem norm grupowych, rozwojem umiejętności interpersonalnych, poznaniem mocnych i słabych stron, pobudzeniem do kształtowania pozytywnego myślenia przy wsparciu pedagoga i psychologa szkolnego w efekcie spowoduje zmniejszenie się ilości problemów wychowawczych w szkole związanych z agresją i przemocą. Kwalifikacja do klas terapeutycznych będzie się odbywać za zgodą rodziców i na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej.
4. Zajęcia socjoterapeutyczne dla uczniów z dysfunkcjami i zaburzeniami utrudniającymi funkcjonowanie społeczne.

5. Zajęcia psychoedukacyjne dla rodziców w celu wspomagania wychowawczej funkcji rodziny w formie warsztatów dla rodziców doskonalących umiejętności z zakresu komunikacji społecznej oraz umiejętności wychowawczych
6. Zajęcia logopedyczne dla uczniów z zaburzeniami mowy, które powodują zakłócenia komunikacji językowej oraz utrudniają naukę.

Zachęcanie ucznia objętego pomocą psychologiczno-pedagogiczną do uczestnictwa w pracach Samorządu Szkolnego, kółkach zainteresowań, konkursach.

WYCHOWANIE

*„ W wychowaniu chodzi właśnie o to,
ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem,
o to, ażeby bardziej był, a nie tylko miał,
aby więc poprzez wszystko, co ma, co posiada,
umiał bardziej i pełniej być człowiekiem,
to znaczy, ażeby również umiał bardziej być nie tylko
z drugimi, ale i dla drugich”*

Jan Paweł II

Praca nad osobowością jest względnie łatwa, musimy tylko zdobyć nowe umiejętności, zmienić wzorce wypowiedzania się, udoskonalić sztukę kontaktów z ludźmi, rozwijać w sobie poczucie własnej wartości.

Bez porównania trudniej jest zmienić swoje nawyki i przyzwyczajenia, rozwijać w sobie pozytywne cechy, nauczyć się podstawowej samodyscypliny, dotrzymywania obietnic, odważnie wypowiadać swoje zdanie oraz szczerze brać pod uwagę uczucia i przekonania innych. Cenić samego siebie i jednocześnie podporządkować się wyższym celom i zasadom – to stanowi najpełniej rozumiane człowieczeństwo i fundament skutecznego przywództwa.

Właściwe zasady są jak kompas – zawsze wskazują drogę

Jeżeli wiemy, jak je interpretować, nie zgubimy się, nie popadniemy w dezorientację, nie oszukają nas sprzeczne sygnały i wartości.

Przywództwo oparte na zasadach wynika z założenia, że nie możemy ich bezkarnie łamać. Bez względu na to czy w nie wierzymy czy nie, dowiodły one swojej skuteczności przez stulecia historii. Działanie jednostek jest bardziej efektywne, a szkoły są silniejsze, jeśli kierują się sprawdzonymi regułami. Nie są to szybkie i proste sposoby rozwiązywania problemów, lecz raczej fundamenty zbiorów praw, które konsekwentnie realizowane przekształcają się w nawyki i pozwalają na zasadnicze zmiany w działaniu zarówno jednostek jak i samej szkoły.

Wychowanie jest uczeniem się szczególnego rodzaju – uczeniem się postaw, rozwijaniem wrażliwości, także odkrywaniem swoich zdolności, możliwości, mocnych i słabych stron i budowaniem na nich własnej tożsamości i siły. Jest uczeniem się konstruktywnego radzenia sobie z własnymi brakami, trudnościami i negatywnymi emocjami. Jest więc budowaniem człowieczeństwa.

*„Wychowanie to nieustannie toczony dialog nauczyciela z uczniem
prowadzący ku horyzontowi dobra, prawdy i piękna”*

T. Gadacz

Podstawą prawną programu wychowawczego są rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 1999r, 19 kwietnia 1999 r.

Standard do którego zmierzać będzie szkoła w wychowaniu to zapewnienie warunków rozwoju wszystkim uczniom, rozwinięcie u uczniów aktywnej i twórczej postawy. Wiek szkolny jest czasem stawania się, okresem kluczowym dla całego życia. Stawania się coraz bardziej sobą, w poznawaniu i rozwijaniu swoich możliwości. Zadaniem szkoły będzie aranżowanie warunków umożliwiających podejmowanie samodzielnego wysiłku i trudu dla osiągnięcia dojrzałości, którą zdobywa się w radości zwycięstw, ale i w smutku niepowodzeń, w zmaganiu się z samym sobą. W trudzie tym nikt nas zastąpić nie może, ale może pomagać i to jest zadanie szkoły. Program wychowawczy szkoły będzie kładł również nacisk na kulturę osobistą i kulturę społecznego współżycia, na wyrabianie w sobie zdolności do współdziałania, kształtowanie cnót obywatelskich, przygotowanie do aktywnego uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, pogłębianie świadomości ekologicznej i ochronę zdrowia. Dążyć będziemy do tego, aby uczniowie potrafili komunikować swoje potrzeby, okazać szacunek sobie i społeczności szkolnej, współpracować z kolegami, szanować własność, okazywać troskę o innych. A co najważniejsze rozumieli potrzebę respektowania zasad obowiązujących w szkole, widzieli potrzebę zdobywania wiedzy i kształcenia umiejętności, a tym samym potrafili korzystać z pomocy, którą dyrekcja, nauczyciele i pracownicy szkoły są gotowi służyć.

Realizacja celów zawartych w programie wychowawczym będzie wymagała ustalenia czytelnych norm i zasad współżycia społeczności szkolnej dotyczących:

1. Bezpieczeństwa w szkole:
 - dokuczanie
 - agresja i przemoc
 - pomoc uczniom, którzy dokuczają innym lub stosują przemoc
2. Szacunku dla siebie i innych:
 - szacunek dla siebie
 - szacunek dla innych
 - respektowanie autorytetów i wspólnych ustaleń
 - szacunek do lokalnej społeczności
3. Poszanowania własności
4. Realizacji obowiązku szkolnego
 - frekwencja
 - usprawiedliwianie nieobecności
 - zwolnienia lekarskie z zajęć wychowania fizycznego a obecność na zajęciach
 - punktualność
 - przygotowanie do zajęć
5. Wizerunku ucznia
 - strój uczniowski
 - troska o higienę osobistą i wygląd
6. Zachowania w pomieszczeniach szkolnych
 - szatnia
 - przerwy
 - sklepik szkolny

- korytarze szkolne
- korzystanie z toalet
- pomieszczenia klasowa
- biblioteka szkolna
- stołówka szkolna
- teren wokół szkoły
- pokój nauczycielski
- sprzęt elektroniczny

Przykładowe sposoby realizacji celów wychowawczych:

1. Kształtowanie osobowości:

- bogata oferta zajęć pozalekcyjnych
- organizowanie konkursów
- prezentacja prac samodzielnych na forum szkoły
- stosowanie nowych metod nauczania aktywizujących ucznia
- realizacja programów profilaktycznych
- przeprowadzanie ankiet wśród rodziców, nauczycieli i uczniów diagnozujących klimat szkoły

2. Wskazywanie na wagę wartości etycznych, estetycznych i humanistycznych:

- organizowanie uroczystości państwowych, szkolnych, religijnych
- organizowanie wyjazdów do teatru, muzeum, galerii, Filharmonii Narodowej
- ukazywanie wzorców osobowych godnych naśladowania na podstawie utworów literackich i obserwacji wydarzeń życia codziennego
- zdobywanie środków finansowych w akcjach charytatywnych
- podtrzymywanie tradycji rodzinnych poprzez organizację spotkań z okazji Dnia Babci, Dnia Dziadka, Dnia Rodziny

3. Kształtowanie zachowań prospołecznych poprzez rozwijanie umiejętności komunikacji, współdziałania oraz umiejętność rozwiązywania problemów:

- demokratyczne wybory do samorządów
- organizowanie i przeprowadzanie akcji charytatywnych
- organizowanie wspólnych imprez klasowych i szkolnych

PRACA WYCHOWAWCZA W KLASIE

Klasa szkolna jest grupą bardzo specyficzną i z punktu widzenia modelowego bardzo nietypową.

Z punktu widzenia celu jej powołania, sposobu tworzenia, metody włączania do niej uczniów, a także formalnych restrykcji grożących tym, którzy nie przestrzegają regulaminu szkoły, klasę można zaliczyć do kategorii grup formalnych. Jednak relacje wytwarzające się między członkami klasy mają charakter zdecydowanie osobisty i nieformalny. Klasa składa się z osób w podobnym wieku, znajdujących się na podobnym etapie rozwoju, posiadających podobne potrzeby i problemy. Co więcej, stanowi dla swoich członków - z powodów czysto czasowych - główny obszar kontaktów z rówieśnikami.

- Z punktu widzenia uczniów klasa jest podstawową (dla części jedyną) grupą odniesienia.

Taka sytuacja – formalne ramy funkcjonowania klasy w strukturze szkoły i nieformalny typ relacji wewnątrz niej – może prowadzić do wyraźnych napięć. Potencjalne najważniejsze płaszczyzny konfrontacji mogą dotyczyć:

- **CELÓW:** Klasa jest powołana do realizacji celów edukacyjno – wychowawczych. Z perspektywy swoich członków cele, które realizują wewnątrz niej, związane są przede wszystkim z obszarem funkcjonowania społecznego: polepszenia pozycji w hierarchii klasy, uzyskanie (bądź utrzymanie) akceptacji społeczności klasowej, nawiązanie satysfakcjonujących kontaktów interpersonalnych;
- **SYSTEMU NORM:** mamy tu do czynienia z opozycją norm formalnych, ujętych w regulaminie szkoły i podporządkowanych formalnym celom, a systemem norm tworzonym w społeczności klasowej, podporządkowanym głównie realizacji celów społecznych (interpersonalnych) uczniów. Normy obowiązujące w grupie mają charakter uwewnętrznionych reguł postępowania – to znaczy są traktowane przez członków jako przekonania własne. Dzięki temu „moc regulacyjna - czyli zdolność wpływania na znaczenia nadawane przez uczniów sytuacji klasowej oraz na ich zachowania – jest bardzo duża. Jednostka przestrzega reguł wyznaczonych przez te normy, bo uznaje je za swoje – odstępstwo od nich rodzi poczucie winy, bycia nie w porządku nie tylko wobec grupy, ale także (a nawet przede wszystkim) wobec siebie. Natomiast normy formalne systemu szkolnego traktowane są najczęściej jako system wrogów zewnętrznych względem jednostki. Uczniowie o tyle stosują się do nich, o ile stoi za nimi realny system kar grożących za ich nieprzestrzeganie, bądź wartościowy – w ocenie uczniów – system nagród za ich przestrzeganie (a więc przestrzeganie formalnych reguł wymaga wzmocnień zewnętrznych wobec jednostki). Bardzo prawdopodobne jest więc, że w sytuacji konfliktu między normą systemu szkolnego, a normą grupy, jednostka będzie skłonna zachować się zgodnie z normą grupy, łamiąc wymóg systemu szkolnego. Na przykład raczej pójdzie na wagary z resztą klasy (norma solidarności grupy) niż pozostanie w szkole (norma obecności na lekcji).
- **PRZYWÓDZTWA:** formalnym szefem klasy jest jej wychowawca, jednak każda grupa nieformalna wyłania przywódcę (lidera) spośród swoich członków. Wychowawca dąży do realizacji celów instytucjonalnych w oparciu o obowiązujący w szkole formalny system norm i wymogów. Jest uprawniony do stosowania kar i nagród sankcjonowany przez system. Przywództwo lidera klasy opiera się natomiast na akceptacji grupy. Jego działania wynikają z i są nastawione na utrzymanie systemu norm wypracowanych wewnątrz grupy.

Zarówno szkołę jak i uczniów charakteryzuje tendencja do utrzymania formalnego *status quo*

Nikt nie jest zainteresowany skreśleniem kogoś z listy uczniów. Na ogół także zarówno szkoła, jak i społeczność klasowa unika konfrontacji. Awantury i jawny konflikt to wydarzenia, które nie są pożądane przez żadną ze stron.

Z punktu widzenia szkoły ten problem przekłada się na gotowość do tolerowania niesubordynacji uczniów, o ile nie przekracza ona pewnej granicy (na ogół nie wynegocjowanej i nie do końca jasnej)

Z punktu widzenia ucznia gotowy jest on do respektowania tej granicy (tak, jak ją rozumie) i nie przekraczania jej.

Konsekwencją tego wspólnego interesu jest pogłębianie się rozdzwisku między ciałem pedagogicznym a społecznością uczniów. Obie strony udają, że wszystko jest w porządku. Innymi słowy tolerowane jest „drugie życie” klasy – to nieformalne.

Problem zaczyna się w momencie, w którym nie można dalej podtrzymywać mitu, że wszystko jest w porządku. Takimi wydarzeniami, nie dającymi się zaakceptować w delikatnej równowadze między społecznością klasową a ciałem pedagogicznym, mogą być np. samobójstwo ucznia, drastyczne zachowanie (przyjście pijanym do szkoły, agresja fizyczna wobec nauczyciela – agresja fizyczna wobec rówieśnika załamuje równowagę dopiero wtedy, gdy nosi znamiona szczególnie drastycznej) itp.

Krańcowe wydarzenie na chwilę wybija szkołę z codziennego rytmu, prowadzi do ujawnienia dookreślenia norm, które zostały przekroczone, wyciągane są konsekwencje, po czym wszystko wraca do codziennej rutyny.

Istotnym problemem, stojącym na przeszkodzie w dogadywaniu się ze sobą ciała pedagogicznego i uczniów, jest różnica w widzeniu sytuacji szkolnej; nauczyciele są zbyt skoncentrowani na edukacyjnej funkcji szkoły, uczniowie zaś na interpersonalnym, rówieśniczym wymiarze funkcjonowania klasy. Obydwóm stronom zależy żeby uczniowie ją skończyli, żeby absolwenci szkoły efektywnie sobie radzili po jej opuszczeniu. Istotne jest, by umieć pokazać uczniom, że system szkolny służy ich interesom. Z drugiej strony ważne jest także, by umieć modyfikować ten system szkolny w taki sposób, żeby – nie rezygnując z możliwości realizacji celów i obowiązujących norm – dostosować go bardziej do potrzeb uczniów. Z tego punktu widzenia pożądane jest, by ciało pedagogiczne było otwarte na wszelkie sygnały dotyczące nieprzystawalności czy niepotrzebnej niedogodności szkoły dla uczniów. Postawa otwartości nauczycieli i gotowość do dyskusowania możliwości wprowadzenia rozsądnych zmian sprzyja utrzymaniu partnerskich i otwartych relacji z uczniami.

Nie do przecenienia jest rola wychowawcy klasy, co prawda w natłoku codziennych konieczności edukacyjnych i ciągłego braku czasu na realizację programu nauczania działania wychowawcze są gubione lub traktowane drugoplanowo. Nic dziwnego, że w takiej sytuacji problemy wychowawcze nawarstwiają się i wybuchają ze zdwojoną siłą w niespodziewanych momentach.

Z całą stanowczością należy stwierdzić, że praca wychowawcza z klasą powinna być prowadzona systematycznie, niezależnie od tego czy klasa właśnie sprawia kłopoty, czy nie.

METODY PRACY WYCHOWAWCZEJ W KLASIE

Co może zrobić wychowawca, który jest zdecydowany prowadzić taką pracę?

- **PRACA NAD WŁASNĄ POSTAWĄ UCZNIÓW**

Zanim wychowawca zacznie zastanawiać się nad metodami pracy wychowawczej z klasą, powinien odpowiedzieć sobie na pytanie jaki sam jest w stosunku do uczniów i klasy ?.

Postawa wychowawcy najbardziej pożądana we współczesnej szkole to traktowanie uczniów po partnersku i bycie otwartym wobec nich.

Partnerstwo polega na współdecydowaniu i współodpowiedzialności. Klasa, za którą decyzje są podejmowane i która nie czuje się odpowiedzialna za efekty zadań, z dużym prawdopodobieństwem będzie bierna, niezainteresowana, motywowana przede wszystkim jeśli nie wyłącznie czynnikami zewnętrznymi.

Wychowanie jest sztuką między innymi ze względu na konieczność posiadania przez wychowawcę umiejętności egzekwowania obowiązującego systemu norm i jednocześnie zajmowanie postawy partnerskiej wobec dzieci. Pogodzenie ze sobą tych dwóch opcji jest możliwe tylko wtedy, jeśli komunikacja między wychowawcą (nauczycielem), a uczniem jest otwarta. Tylko wtedy możliwe jest zawarcie z klasą jasnego i jednoznacznego kontraktu, określającego na jednym krańcu obszary bezdyskusyjnego podporządkowywania się normom, na drugim – obszary, w których respektowane są autonomiczne decyzje klasy. Między tymi dwoma krańcami jest miejsce na podejmowanie wspólnych decyzji i dzielenie się odpowiedzialnością za nie. Bardzo ważnym elementem postawy partnerskiej wychowawcy jest dawanie klasie prawa do popełniania błędów. Często istotniejsze jest przeżycie porażki, która była wynikiem własnej decyzji, niż osiągnięcie sukcesu będącego konsekwencją nakazanego postępowania.

- PRACA NAD ŚWIADOMOŚCIĄ CELÓW

Wychowawca musi umieć pomóc klasie w zrozumieniu przez nią wspólnoty celów: szkoły-ciała pedagogicznego-klasy-poszczególnych uczniów. Bardzo zła jest sytuacja, gdy cele formułowane przez społeczność klasową stają w sprzeczności z celami systemu. Praca nad świadomością wspólnoty celów także możliwa jest tylko w oparciu o otwartą komunikację.

- PRACA NAD PRZYJĘCIEM WSPÓŁODPOWIEDZIALNOŚCI

Klasa jest grupą zadaniową powołaną do realizacji postawionych przez nią celów. Z tego punktu widzenia nauczyciele-szefowie poszczególnych zadań i uczniowie-realizatorzy tych zadań znajdują się po tej samej stronie barykady: tworzą wspólny zespół zadaniowy i wspólnie odpowiadają za efektywność wykonywanej pracy. Bardzo często jednak nauczyciel bierze na siebie pełną odpowiedzialność za efekt pracy zespołu.

Wyzwolenie zaangażowania uczniów i podzielenie się przez nauczyciela odpowiedzialnością za proces i efekt pracy zmienia nie tylko motywację zespołu, ale także relację klasa-nauczyciel. Nauczyciel powinien budować swój autorytet w oparciu o posiadaną wiedzę i sprawność w zadaniowym kierowaniu grupą, a nie w oparciu o prawo do stosowania kar i nagród i wykorzystywanie formalnej pozycji, jaką zajmuje w strukturze szkoły.

- PRACA NAD KONSTRUOWANIEM I MODYFIKACJĄ SUBKULTURY KLASY

Nie ma dwóch identycznych klas, ponieważ każda klasa wytwarza swój specyficzny system norm, strukturę ról grupowych, wzorców zachowań, reguł komunikacji, nawet własne elementy języka-czyli tego, co najogólniej mówiąc składa się na subkulturę tej społeczności. Subkultura klasy nie jest czymś, co zostało jej dane, jest modyfikowalna-i właśnie z tej właściwości powinien zdawać sobie sprawę i korzystać wychowawca.

Najważniejsze źródło możliwości wywołania zmian wychowawczych w uczniach polega oddziaływania właśnie na subkulturę klasy, a nie na próbie zmiany poszczególnych jednostek. Motywacja jednostki do zmiany prowokowanej przez wychowawcę będzie w takiej sytuacji skutecznie blokowana przez motywację wynikającą z chęci bycia lojalnym wobec grupy lub z chęci realizacji silnych norm grupy.

Jak możemy wpływać na zmianę subkultury klasy - wprowadzenie nowych norm i zasad?

- inicjowanie dyskusji wymagającej podjęcia działań
- metoda decyzji grupowej
- inicjowanie aktywności zadaniowej stawiającej grupę przed koniecznością modyfikacji norm i systemu ról

Konieczność wspólnego rozwiązywania takich problemów, z którymi klasa dotychczas nie miała doświadczeń, może w konsekwencji doprowadzić do zmiany i wzbogacenia systemu norm obowiązujących w grupie.

Wychowawcy w porozumieniu z pedagogiem szkolnym mogą wprowadzać odpowiednie programy profilaktyczne np. „Siedem kroków”, „Spójrz inaczej”, „Bajkowe spotkania”, „Otwórz oczy i bądź wolny od przemocy”, „Jestem O.K.!”

PRACA WYCHOWAWCZA ŚWIETLICY SZKOLNEJ

Do najbardziej powszechnych potrzeb psychicznych dziecka w wieku szkolnym zalicza się przede wszystkim: potrzebę aktywności i działania, potrzebę kontaktu emocjonalnego, przynależności do grupy rówieśniczej, akceptacji, potrzebę sukcesu, zrozumienia, samorealizacji, a także potrzeby poznawcze. W klasie szkolnej nie wszyscy uczniowie mogą zaspokoić te potrzeby, nie wszyscy potrafią zdobyć uznanie i akceptację rówieśników, osiągnąć upragniony sukces.

Świetlica szkolna ze względu na duże oddziaływanie na dzieci poprzez różnorodne formy pracy może stać się sprzyjającym rozwojowi dziecka, miejscem które zaspokoi jego potrzeby psychiczne.

To tutaj jest wiele możliwości wykazania się, pokazania się z jak najlepszej strony w różnych dziedzinach, zaspokojenia potrzeby sukcesu i samorealizacji.

Rozpoczynając od preferowanej na zajęciach metody zabawowej, zaspakajającej potrzebę aktywności i działania, poprzez uczestnictwo w świetlicowych inscenizacjach, konkursach, zajęciach plastycznych, umuzykalniających, praktycznych, dających duże szanse na zaistnienie w grupie rówieśników po przedstawienie działalności artystycznej dzieci na forum szkoły. Sukces i uznanie można zapewnić dziecku różnymi metodami, jednym ze sposobów jest prezentacja działalności artystycznej dzieci na forum szkoły. Prace dzieci (nie tylko te najciekawsze i najefektowniejsze) eksponowane na gazetkach ściennych pozwalają zaistnieć dzieciom mniej uzdolnionym.

Organizując pracę w świetlicy wychowawca ma mnóstwo okazji aby rozbudzać, zaspokajając, kształtować potrzeby i zainteresowania dziecka .

Trzeba pamiętać, że całkowity brak powodzenia, brak sukcesu, uznania w różnych formach działania i w kontaktach koleżeńskich może wywołać groźne w skutkach stany frustracyjne. W świetlicy można zapewnić każdemu dziecku sukces obliczony na miarę jego możliwości. Warto pamiętać o zasadzie: jak najmniej krytyki-jak najwięcej uznania i pochwał, gdyż sukces dodaje każdemu skrzydeł, a dziecku w szczególności.

Do zadań świetlicy szkolnej należy:

- tworzenie optymalnych warunków rozwoju uczniów
- zaspokajanie potrzeb biologicznych, psychicznych i społecznych
- wzbogacanie potrzeb przez rozwijanie zainteresowań i zamiłowań
- zapewnienie uczniom możliwości indywidualnego rozwoju według posiadanych możliwości
- propagowanie aktywnych form spędzenia wolnego czasu
- wspomaganie rozwoju umysłowego w tym prowadzenie działalności wyrównawczej
- zapewnienie uczniom rozwoju społeczno - moralnego

ŚWIETLICA SOCJOTREPEUTYCZNA w miarę możliwości finansowych Gminy

Świetlica socjoterapeutyczna będzie miejscem dla dzieci wymagających pomocy z powodu niedostosowanego zachowania się w sytuacjach społecznych lub pochodzenia z rodzin dysfunkcyjnych wychowawczo oraz ze środowisk zagrożonych uzależnieniem

1. Celem świetlicy będzie:

- zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom,
- zapewnienie terapii wychowawczej zapobiegającej uzależnieniom,
- wdrażanie do prawidłowego pełnienia ról społecznych,
- łagodzenie niedostatków wychowawczych w rodzinie,
- eliminowanie zaburzeń zachowania,
- pomoc w odrabianiu zadań domowych.

2. Do podstawowych zadań tej świetlicy będzie należało:

- wyzwalanie umiejętności prawidłowego organizowania sobie czasu wolnego,
- stwarzanie warunków do samorealizacji,
- rozbudzanie i pogłębianie zainteresowań i zdolności,
- nabycie umiejętności odmowy po używki,
- nabycie zdolności interpersonalnych i kształtowanie postaw asertywnych,
- rozwijanie postaw kultury bycia i życia dnia codziennego,

3. Metody terapeutyczne, które będą wykorzystywane w pracy z wychowankami świetlicy:

- gry i zabawy dydaktyczne
- metody uspokajające
- terapia zajęciowa i socjoterapia
- muzykoterapia
- psychodrama

Świetlica będzie czynna w zależności od przyznanych godzin.

ROLA PEDAGOGA I PSYCHOLOGA SZKOLNEGO

Dynamiczne zmiany zachodzące we współczesnej szkole wymagają od pedagoga i psychologa wielu nowych kompetencji. Także obecna sytuacja społeczno-ekonomiczna kraju spowodowała zmianę roli pedagoga i psychologa szkolnego i to zarówno w ilościowym jak i jakościowym aspekcie świadczonych „usług”. Mają oni do spełnienia wiele obowiązków, wśród których na szczególne podkreślenie zasługuje:

- roztaczanie kompleksowej pomocy dla dzieci z ubogich i niewydolnych rodzin
- koordynowanie oddziaływań różnych instytucji i osób wspierających rozwój ucznia
- pozyskiwanie sił drzemających w środowisku lokalnym, istotnych dla optymalnego funkcjonowania szkoły
- wykorzystywanie oferty formalnych i nieformalnych instytucji terapeutycznych do wychowawczo-edukacyjnych oddziaływań na indywidualnego ucznia, grupę, i rodzinę
- prowadzenie działalności profilaktycznej
- modyfikacja programu wychowawczego uwzględniającego potrzeby uczniów, ich rodziców i środowiska lokalnego.

- opracowanie we współpracy z Samorządem Uczniowskim, Radą Rodziców i Radą Pedagogiczną Szkolnego Regulaminu Porządkowego w oparciu o program „ZERO TOLERANCJI DLA PRZEMOCY W SZKOLE”
- kształcenie umiejętności interpersonalnych, szacunku do praw uczniów, nauczycieli i wszystkich pracowników szkoły
- opracowanie systemu szkolnej interwencji profilaktycznej w oparciu o współpracę z rodzicami
- promowanie pozytywnych postaw społecznych i nagradzanie ich.

Pedagog i psycholog w szkole musi spełniać jednocześnie wiele ról: być wychowawcą, opiekunem, adwokatem dziecka, edukatorem, diagnostą, terapeutą, i animatorem w jednej osobie.

Przykładowe zadania:

- zadania ogólnowychowawcze związane z rozpoznawaniem środowiska rodzinnego oraz podnoszeniem poziomu kultury pedagogicznej rodziców
- indywidualna opieka pedagogiczno – psychologiczna poprzez kompensowanie braków i niedociągnięć rodziny
- praca korekcyjno – wyrównawcza poprzez organizowanie różnych form terapii zajęciowej z uczniami z objawami niedostosowania społecznego
- profilaktyka wychowawcza polegająca na takiej organizacji życia szkolnego uczniów, która zapobiega wszelkim odchyleniom i niekorzystnym zmianom osobowości poprzez organizowanie czasu wolnego uczniów, współpracę z organizacjami działającymi na rzecz dzieci oraz wyrównywanie startu szkolnego
- pomoc materialna poprzez występowanie o przydział doraźnych albo stałych zapomóg, bezpłatnych lub częściowo odpłatnych obiadów, stypendiów a przede wszystkim czuwanie nad właściwym dysponowaniem pieniędzmi uzyskanymi przez rodzinę na pomoc materialną dla dzieci. W gestii pedagoga szkolnego leży również organizowanie wypoczynku podczas ferii i wakacji. Szkoła Podstawowa nr 2 usytuowana jest w miejscu dogodnym do wypoczynku letniego i zimowego.

3. Wartości, którymi kierujemy się w życiu codziennym, prywatnym powinny przekładać się w sposób naturalny na naszą pracę.

To nasze wartości, którymi kierujemy się w życiu prywatnym przekładają się na naszą pracę i na relacje: rodzic – szkoła – gmina. Nasze indywidualne wartości tworzą kulturę organizacji. Na kulturę szkoły wpływają wartości poszczególnych jej pracowników i rodziców. Autorytet dyrektora, nauczyciela lub pojedynczego rodzica nie wynika z miejsca jakie zajmuje w społeczeństwie, ale z tego jakimi wartościami kieruje się w życiu. Każdy pragnie aby inni szanowali jego wartości. Dlatego proces budowania szkoły muszą rozpocząć od promowania postaw opartych na pozytywnych cechach charakteru.

Tylko wspólnie wypracowany i akceptowany przez wszystkich (rodziców, pracowników szkoły i uczniów) system wartości w szkole gwarantuje odniesienie przez szkołę sukcesu. Np. niepunktualny nauczyciel nie może wymagać punktualności od ucznia czy nauczyciel odbierający telefon komórkowy podczas lekcji egzekwować od ucznia przestrzegania zakazu korzystania z telefonu podczas jego zajęć, gdyż własną postawą podważa swoją wiarygodność.

WSPÓLPRACA Z RADĄ PEDAGOGICZNĄ

Środowisko nauczycielskie nie będzie się integrowało, jeśli dyrektor i sami nauczyciele nie zadbają o klimat panujący w pokoju nauczycielskim. Atmosfera przeniknięta dialogiem, zaufaniem i współpracą stanie się gwarantem efektywnej i pełnej wzajemnej solidarności pracy edukacyjnej. Istnieje ogromna potrzeba konsolidacji środowiska nauczycielskiego szkoły, ponieważ sami nauczyciele mają przeświadczenie, iż nie mówią jednym głosem, a podział wśród rady pedagogicznej nie służy procesowi edukacyjnemu.

Atmosfera zaufania i wzajemnego zrozumienia integruje środowisko wychowawcze, podnosząc siłę jego oddziaływania. Tak zintegrowana rada pedagogiczna stanie się skuteczna w rozwiązywaniu wszelkich problemów edukacyjnych.

Elementy sprzyjające budowaniu pozytywnych relacji:

1. Dobra atmosfera pracy:

- Dialog edukacyjny – odejście od monologicznej struktury kontaktów na rzecz modelu „współpracującego”, gdzie komunikacja ma charakter dwustronny.
- Propagowanie postaw otwartości na drugiego człowieka.
- Autorefleksja, która niesie za sobą samokrytycyzm, nauczyciel musi sam być gruntownie wykształcony, wzbogacać własną wiedzę o świecie a zarazem udoskonalić własny system wartościowania tego, co dobre oraz tego, co piękne chcąc czynić innych lepszymi.
- Troska o tworzenie atmosfery w pokoju nauczycielskim. Wychowawca, którego postawa przesycona jest lękiem, smutkiem nie zachęca do budowania trwałych relacji interpersonalnych. Budowanie indywidualnego poczucia humoru służy uzyskaniu dystansu wobec niesprzyjających okoliczności losowych oraz wyrobieniu postawy zadowolenia z życia. Umiejętność spostrzegania w wielu sytuacjach powodów do wesołości uodparnia na trud życia, pozwala też zapanować nad metafizycznym lękiem, a tym samym uczy odwagi
- Uczenie się postaw asertywnych. Asertywność to umiejętność, dzięki której ludzie otwarcie wyrażają swoje myśli, uczucia i przekonania, nie lekceważąc uczuć i poglądów swoich rozmówców. Ludzie asertywni potrafią powiedzieć „nie” bez wyrzutów sumienia, złości czy lęku. Asertywność w pracy zawodowej jest fundamentem sukcesu. Nauczyciel asertywny potrafi nie tylko w klasie kształtować równość w relacjach międzyludzkich jednocześnie broniąc swojego indywidualizmu i swojego stanowiska bez lęku i agresji. Wychowawca powinien kształtować w sobie postawę asertywności bowiem jest ona skutecznym sposobem wpływania na drugiego człowieka.
- Wspieranie poczucia własnej wartości w każdym nauczycielu z osobna, docenianie jego sukcesów pedagogicznych, dostrzeganie i podkreślanie wszystkich cech pozytywnych.

2. Organizacja pracy:

- Rozwój zawodowy nauczyciela związany z jakościowym rozwojem szkół oraz indywidualnymi potrzebami nauczycieli. Rolą dyrektora jest: przydzielanie opiekunów stażu, zatwierdzanie planów rozwoju, wspieranie, motywowanie, monitorowanie przebiegu stażu z uwzględnieniem działań opiekuna i nauczyciela powierzonego jego opiece, dokonywanie oceny dorobku zawodowego, powoływanie członków komisji, udział w pracach komisji kuratorskiej na stopień nauczyciela dyplomowanego.
- Rozwój zawodowy nauczyciela przechodzącego przez kolejne ścieżki awansu zawodowego powinien być przemyślany, zaplanowany i konsekwentnie realizowany z korzyścią dla nauczyciela i placówki oświatowej, w której pracuje. Wykorzystam w tym

celu własne doświadczenia, które zdobyłam w trakcie odbywania stażu na stopień nauczyciela dyplomowanego oraz w trakcie studiów podyplomowych „Zarządzanie Oświatą”.

- Dobra współpraca członków zespołów przedmiotowych pod moim kierunkiem. Zadania do wykonania w najbliższym roku szkolnym to m.in.:

- modyfikacja statutu szkoły
- modyfikacja wewnątrzszkolnego systemu oceniania
- modyfikację programu wychowawczego i programu profilaktycznego szkoły
- realizacja ścieżek edukacyjnych międzyprzedmiotowych
- opracowanie harmonogramu konkursów przedmiotowych dla każdego etapu edukacyjnego
- opracowanie nowych zasad współpracy z rodzicami
- opracowanie nowych zasad pracy samorządów uczniowskich i współpracy z Radą Pedagogiczną i Radą Rodziców
- opracowanie zasad pracy z uczniem zdolnym
- opracowanie zasad pracy z uczniem o nieharmonijnym rozwoju
- opracowanie programu wewnątrzszkolnego systemu doskonalenia nauczycieli kierując się potrzebami szkoły
- opracowanie zasad współpracy z metodykami różnych specjalności pracującymi na terenie gminy, w celu wymiany doświadczeń z innymi nauczycielami, propagowania innowacji pedagogicznych oraz w celu opracowania testów weryfikujących
- opracowanie zasad ogólnoszkolnego plebiscytu dla dzieci o tytuł Nauczyciela Roku we współpracy z samorządem uczniowskim
- opracowanie skutecznych form obiegu informacji między Radą Pedagogiczną, rodzicami i uczniami
- opracowanie skutecznych form zbierania i analizowania danych o uczniach i zjawiskach szkolnych
- opracowanie form współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendą Powiatową Policji, Strażą Miejską, organizacjami charytatywnymi i fundacjami działającymi na rzecz dzieci, Hufcem Piaseczno, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Kultury, Nadleśnictwem Chojnów, PTTK

Bardzo istotne dla prawidłowego funkcjonowania szkoły jest to, aby rodzice w domu respektowali system wartości obowiązujący w szkole. Zasady obowiązujące w szkole będą przestrzegane przez dom tylko w przypadku, gdy rodzice będą mieli zaufanie do pracy szkoły i będą one zgodne z ich przekonaniami (np. o tym, że noszenie mundurka w szkole jest dobre dla jego dziecka rodzic powinien być sam przekonany i nie powinien w domu negować tej zasady).

Podważanie przez dom działań szkoły wywołuje u dziecka stres i powoduje brak zaufania rodziców do szkoły.

4. Szkoła musi mieć określony wyższy cel swego istnienia

Szkoła jak każda organizacja, aby mogła właściwie się rozwijać i pełnić swoją funkcję, musi być świadoma swojego celu i jednocześnie mieć świadomość swojej indywidualności i wyjątkowości.

Nauczyciele i rodzice zaangażują się w proces rozwoju szkoły w momencie, kiedy wspólnie dostrzegą wyjątkową rolę jaką mają do spełnienia w środowisku lokalnym. Muszą oni czuć się potrzebni i znać rolę jaką ich szkoła pełni dla lokalnej społeczności, muszą wiedzieć dlaczego warto w nią inwestować czas czy pieniądze, troszczyć się o nią, wspierać jej działania i muszą wiedzieć dokładnie co takiego wyjątkowego daje środowisku lokalnemu, a tym samym każdemu z nich. Władze samorządowe, społeczność lokalna muszą mieć pewność, że zadania jakie wypełnia ta szkoła w danym miejscu nie jest w stanie wypełnić żadna inna szkoła lub instytucja. To indywidualna misja szkoły powinna zawierać wyraźny cel swego istnienia. Tak więc współczesny dyrektor stoi przed dużym wyzwaniem. Jeżeli chcemy aby ludzie robili to czego się od nich wymaga i oczekuje należy swoim przykładem dawać wzór, być osobą kompetentną, zorganizowaną i wzbudzającą zaufanie. Nie można wymagać od innych nie wymagając od siebie, bo tylko swoim postępowaniem i stosunkiem do drugiego człowieka można przekonać innych. Dobre intencje i retoryka z całą pewnością nie wystarczą.

Często sądzymy, że zmiana i rozwój nie przychodzą z wewnątrz tylko z zewnątrz. Nawet jeśli odczuwamy potrzebę wewnętrznej zmiany, to zazwyczaj myślimy o nabywaniu nowych umiejętności niż o większej spójności w stosowaniu podstawowych zasad.

Istotny przełom często oznacza zerwanie z tradycyjnym sposobem myślenia. Zazwyczaj określamy go terminem „zmiana paradygmatu”.

W zależności od tego, w jakim stopniu nauczyciele, rodzice i władza żyją w harmonii z takimi podstawowymi zasadami jak uczciwość, równość, sprawiedliwość, spójność wewnętrzna i prawość, zdążają albo do przetrwania i stabilizacji, albo do chaosu.

Zauważmy, że technika komunikowania się jest relatywnie nieistotna w porównaniu z zaufaniem, które wzbudzamy w drugiej osobie dzięki temu, że jesteśmy od dłuższego czasu wiarygodni. Kiedy stopień zaufania jest duży, porozumienie następuje natychmiast i nie wymaga wysiłku. Możemy popełniać błędy, a mimo to druga osoba i tak rozumie, o co nam chodzi. Gdy jednak zaufanie jest niewielkie, znalezienia wspólnego stanowiska jest czasochłonne, wyczerpujące i nieefektywne.

O budowanie zaufania muszą zadbać wszyscy nie tylko nauczyciele, ale również rodzice i przedstawiciele samorządu.

ROZWIJANIE BAZY DYDAKTYCZNEJ

Właściwa baza dydaktyczna tworzy warunki nauki i pracy, które pozwalają realizować założone przez szkołę cele dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze. Rozwój bazy dydaktycznej to nie tylko troska o budynek, to również troska o otoczenie szkoły, odpowiednia baza sportowa, pomoce dydaktyczne itp.

Działania, które podejmę w tym zakresie we współpracy z Gminą i Radą Rodziców:

- doprowadzenie do realizacji planowanej budowy nowoczesnej sali gimnastycznej, w projekcie której będzie uwzględniona sala do prowadzenia zajęć z zakresu terapii integracji sensorycznej oraz gabinet rehabilitacji z nowoczesnym wyposażeniem
- doposażenie bazy sportowej szkoły
- rozbudowa stołówki szkolnej
- adaptacja strychu na potrzeby świetlicy szkolnej i pracownie rozwijające zainteresowania ucznia
- wyposażenie szkoły w nowoczesne pomoce naukowe, sprzęt audiowizualny i multimedialny oraz monitoring

- stała analiza stanu obiektu, pomieszczeń i wyposażenia, konserwacja, remonty w miarę potrzeb i możliwości finansowych
- dbanie o wystrój wnętrza budynku
- stworzenie lepszych warunków socjalnych w pokoju nauczycielskim
- odpowiednie zagospodarowanie otoczenia szkoły, stworzenie miejsca rekreacji dla dzieci, miejsca wspólnych spotkań w plenerze
- wyznaczenie miejsc parkingowych dla rodziców

PROMOCJA SZKOŁY, POZYSKIWANIE FUNDUSZY

1. Powołanie „ Stowarzyszenia Przyjaciół Krauzówki” przy Szkole Podstawowej nr 2 lub fundacji na rzecz dzieci, której celem statutowym będzie wspieranie działalności szkoły poprzez gromadzenie środków finansowych na ten cel.
2. Nawiązanie współpracy z fundacjami działającymi na rzecz dzieci np. Fundacją „Pomóż dorosnąć”
3. Wspólne z Gminą Piaseczno poszukiwanie środków unijnych poprzez włączenie Szkoły Podstawowej nr 2 do programu regionalnego 2007- 2013. Nawiązanie współpracy z Fundacją Inicjatyw Lokalnych i Oświatowych
4. Wynajmowanie pomieszczeń szkolnych oraz boiska szkolnego w czasie wolnym od zajęć
5. Sponsoring – opracowanie programu działań we współpracy z Radą Rodziców
6. Organizacja festynów, sprzedaż prac uczniów (ozdób świątecznych, prac plastycznych, wytworów z warsztatów umiejętności), loterii fantowych
7. Organizacja Sylwestra, balu karnawałowego dla rodziców i środowiska lokalnego
8. Wydawanie i sprzedaż gazetki szkolnej na terenie Zalesia Dolnego
9. Zorganizowanie pokazów filmowych (dla uczniów i nauczycieli bezpłatnie, dla pozostałych za niewielką opłatą)
10. Tworzenie prawidłowych relacji z innymi.
11. Wyszukiwanie konkursów grantowych ogłaszanych przez m.in. Fundację Batorego, instytucje rządowe i pozarządowe.

ROLA DYREKTORA SZKOŁY

Zarządzanie zamierzam oprzeć na zasadzie powierzania odpowiedzialności i delegowaniu uprawnień.

Moim zdaniem dobry dyrektor, to taki, który tak organizuje pracę, że ludzie znakomicie funkcjonują bez ciągłej kontroli. Wszyscy pracownicy dokładnie znają swoje obowiązki i mają jasno określone zadania.

Dyrektor, musi umieć odpowiedzieć sobie na pytanie, co zrobić, aby z wydatkowanej złotówki otrzymać lepszą jakość edukacji?

Odpowiedzialność za edukację i wychowanie uczniów ponosi dyrektor szkoły. Główne zadania dyrektora to gromadzenie zasobów i optymalne ich wykorzystanie dla jak najlepszego nauczania, tj. zgodnego z ogólnopolskimi standardami, oczekiwaniami rodziców oraz władz samorządowych.

Podstawą finansowania szkoły jest algorytm określający sumę jednostkowych kosztów kształcenia i liczbę uczniów w szkole. Jednak gra o pieniądze, to nie tylko gra przelicznikami

i parametrami algorytmu, to także zabiegi o subwencje zadaniowe i o pieniądze z gminy; to także redukcja kosztów jednostkowych i oszczędności.

Dyrektor ma uprawnienia dotyczące „optymalizowania zasobów ludzkich” swojej szkoły.

Niektóre z tych środków to:

- rekrutowanie odpowiednich nauczycieli
- jasne kryteria ewaluacji pracy nauczyciela
- szkolenie i doskonalenie zawodowe
- planowanie kariery i szczebli awansu
- operowanie godzinami nadliczbowymi
- różnicowanie wynagrodzeń wykorzystując dodatek motywacyjny

Uprawnienia i obowiązki dyrektora zostały określone w art. 39 Ustawy o Systemie Oświaty w szczególności:

- dyrektor kieruje bieżącą działalnością dydaktyczno-wychowawczą szkoły i reprezentuje ją na zewnątrz
- dyrektor sprawuje nadzór pedagogiczny w stosunku do nauczycieli zatrudnionych w szkole
- dyrektor przedstawia Radzie Pedagogicznej nie rzadziej niż dwa razy w roku szkolnym, ogólne wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego oraz działalności szkoły
- realizuje uchwały Rady Szkoły oraz Rady Pedagogicznej, podjęte w ramach ich kompetencji
- kieruje pracami Rady Pedagogicznej jako jej przewodniczący
- wstrzymuje uchwały Rady Pedagogicznej niezgodne z prawem
- dysponuje środkami określonymi w planie finansowym szkoły zaopiniowanym przez Radę Szkoły i ponosi odpowiedzialność za prawidłowe ich wykorzystanie, a także może organizować administracyjną, finansową i gospodarczą obsługę szkoły
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego
- powierza wychowawstwa
- może skreślić ucznia z listy uczniów w przypadkach określonych w statucie szkoły, skreślenie następuje na podstawie uchwały Rady Pedagogicznej
- sprawuje kontrolę spełniania obowiązku szkolnego przez dzieci zamieszkujące w obwodzie szkoły
- przenosi nauczycieli w stan nieczynny, udziela nauczycielom urlopów

Ważne funkcje dyrektora szkoły związane są z jego stanowiskiem kierownika zakładu pracy dla zatrudnionych w szkole nauczycieli i pracowników nie będących nauczycielami. Dyrektor w wykonywaniu swoich zadań współpracuje z Radą Szkoły, Radą Pedagogiczną, rodzicami i Samorządem Uczniowskim.

MODEL ABSOLWENTA

Idealów nigdy nie osiąga się w pełni, a dochodzenie do nich staje się ich realizacją.

W przyjaznej atmosferze poczucia bezpieczeństwa, we współpracy ze środowiskiem, szkoła umożliwi uczniowi wszechstronny rozwój oraz stworzy szansę odniesienia sukcesu na miarę swoich możliwości.

Absolwent „Krauzówki”:

- Jest tolerancyjny
- Posiada zdolność twórczego myślenia
- Potrafi korzystać z różnych źródeł wiedzy oraz łączyć ze sobą informacje z nich pochodzące
- Posiada umiejętności komunikacji interpersonalnej
- Posiada umiejętność analizy, syntezy i selekcji informacji przekazywanych przez media
- Potrafi przyjmować postawę asertywną, zna swoje mocne i słabe strony, ma poczucie własnej wartości, akceptuje siebie i innych
- Umie radzić sobie w sytuacjach stresowych i rozwiązywać konflikty w sposób kulturalny
- Jest ciekawy świata, mający wszechstronne zainteresowania
- Jest otwarty – łatwo nawiązuje współpracę z innymi ludźmi
- Szanuje siebie i innych, umie rozróżniać dobro od zła i przyjmować właściwą postawę wobec obu tych kategorii
- Umie podejmować odpowiedzialność za siebie i innych oraz za dokonane wybory moralne
- Docenia wartość pracy w życiu człowieka
- Umie wytyczać własne cele i je realizować, jest pracowity, rzetelny i wytrwały
- Przywiązuje wagę do estetyki swoich zachowań i ubioru
- Postrzega życie w kategoriach „być”, a nie tylko „mieć”
- Czuje się odpowiedzialny za podejmowane decyzje
- Ma poczucie przynależności do lokalnej społeczności, kraju i do wspólnoty europejskiej
- Posiada właściwe zachowania zdrowotne i higieniczne (prowadzi zdrowy tryb życia)
- Posiada umiejętność samodzielnego dokonywania właściwych wyborów chroniących zdrowie własne i innych
- Szanuje czas swój i innych oraz umie nim racjonalnie gospodarować
- Umie funkcjonować w grupie i podejmować działania mające na celu integrację zespołu
- Szanuje mienie swoje i innych

Piaseczno, dnia 01.08.2007r. Edyta Pyszyńska

